

Projekt

z dnia 4 grudnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PIĄTNICA**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątek na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436) oraz art. 16 b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątek na lata 2026 -2030, stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piątek.

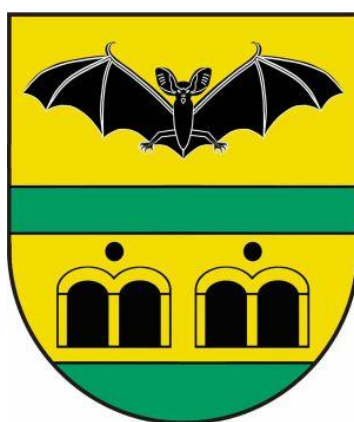
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady

Jan Kopczewski

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Piątnica
z dnia 2025 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątnica na lata 2026-2030

Gmina Piątnica

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PIĄTNICY

SPIS TREŚCI

I.	Wprowadzenie	2
1.	Podstawy prawne.....	3
2.	Uwarunkowania zewnętrzne	4
II.	Informacje o Gminie	5
1.	Położenie geograficzne i komunikacyjne.....	5
2.	Potencjał Demograficzny	6
3.	Rynek Pracy	8
III.	Diagnoza Sytuacji Społecznej	9
1.	Oświata.....	9
2.	System pomocy Społecznej.....	10
2.1.	Dane opisowe w zakresie systemu pomocy społecznej	10
2.2.	Dane liczbowe dotyczące systemu pomocy społecznej w Gminie Piątница (2024 rok oceny)	10
2.3.	Beneficjenci i formy pomocy społecznej	12
2.4.	Porównanie liczbowe: lata 2022, 2023 i 2024	15
3.	Biblioteka Publiczna Gminy Piątница	18
4.	Gminny Ośrodek Kultury w Piątнице	22
5.	Organizacje pozarządowe.....	25
IV.	Identyfikacja Problemów Społecznych	30
1.	Analiza problemów społecznych	30
V.	Cele strategiczne prognozowanych zmian oraz kierunki niezbędnych działań.....	42
VI.	Sposób realizacji Strategii jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji zadań	46
VII.	Monitoring.....	69
VIII.	Zakończenie	70
	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	71

I. Wprowadzenie

Dynamika zmian, jakim nieustannie podlega rzeczywistość społeczna, polityczna oraz gospodarcza wymaga od osób zaangażowanych w kreowanie polityki społecznej perspektywicznego myślenia, przewidywania oraz adaptacji do nowych uwarunkowań. Skuteczna polityka społeczna to długofalowy proces oparty na planowaniu oraz wdrażaniu opracowanych założeń. Planowanie strategiczne jest nie tylko obowiązkiem, ale niezbędnym narzędziem realizacji polityki społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283, 1572, z 2025 r. poz. 620, 718), która w art.17 ust. 1 pkt 1 nakłada na gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Dokument nakłada obowiązek tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z art. 16 b ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283, 1572, z 2025 r. poz. 620, 718) gminy o powiaty mają obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia ta powinna zawierać przede wszystkim 1) diagnozę sytuacji społecznej, 2) prognozę zmian, a także 3) powinna określać cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii oraz jej ramy finansowe, jak również wskaźniki realizacji działań (art. 16b ust. 2).

Obecnie obowiązująca „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025” została przyjęta Uchwałą Rady Gminy Piątnica z dnia 10 grudnia 2020 r. Po wdrożeniu dokumentu zasadne staje się uaktualnienie diagnozy obszarów polityki społecznej oraz zweryfikowanie celów i kierunków podjętych interwencji. Uaktualnienie Strategii w głównej mierze ma na celu dostosowanie zapisów obecnie obowiązujących do dokumentów strategicznych województwa i powiatu wyznaczających zakres i ramy polityki społecznej na kolejne lata.

Najważniejszym zadaniem niniejszego dokumentu jest ukazanie sposobu myślenia o Gminie Piątnica, jej roli, jej zadań i sposobu jej funkcjonowania. Podkreślić należy jednak, iż nie chodzi tu o określenie ograniczających ram, ale raczej płaszczyzny porozumienia, która

dla wszystkich osób (działających w różnych obszarach) stanowić będzie wyraźny – i zarazem inspirujący – układ odniesienia do współpracy.

Modyfikacja Strategii podyktowana jest koniecznością przystosowania zapisów dokumentu do aktualnej sytuacji prawnej oraz społeczno- gospodarczej w Gminie.

Pierwszym etapem procesu planowania strategicznego było:

- a) zbieranie oraz analiza danych niezbędnych do charakterystyki życia społecznego w gminie,
- b) opracowanie wzoru ankiety skierowanej do mieszkańców gminy piątnica, w celu diagnozy sytuacji społecznej, a także prognozy działań na kolejne lata,
- c) zebranie ankiet i ich analiza,
- d) przygotowanie projektu Strategii,
- e) umożliwienie mieszkańcom gminy zgłaszania uwag, komentarzy i propozycji do projektu Strategii poprzez udostępnienie Formularza zbierania uwag do projektu Strategii.

1. Podstawy prawne

Efektywne wykorzystywanie planowania strategicznego powinno opierać się na spójności opracowań na wszystkich poziomach zarządzania, czyli na poziomie kraju, województwa, powiatu i gminy, tak pod względem metody sporządzania, jak i struktury problematyki. Umożliwia to zachowanie spójności i ciągłości realizacji polityki, wpisanie ustaleń strategicznych w proces podejmowania decyzji, wprowadzanie zasad zintegrowanego planowania strategicznego oraz stworzenie mechanizmu doskonalenia metod opracowań planistycznych.

Dokumentami, które regulują zadania poszczególnych jednostek w zakresie rozwiązywania problemów społecznych są ustawy, które stanowią instrumentarium polityki społecznej. Różnorodność problemów społecznych występujących w Gminie powoduje konieczność zwrócenia uwagi na różne akty prawne, które mają istotny wpływ na tworzenie Strategii. Są to m. in.:

- a) **Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, 1302);
- b) **Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych** (DZ. U. 2025 r. poz. 913, 1301);
- c) **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- d) **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (tj. Dz. U. z 2023 r.

- poz. 1939);
- e) **Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym** (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 83,820);
 - f) **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338);
 - g) **Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej** (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
 - h) **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 214);
 - i) **Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.821);
 - j) **Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego** (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 917).

2. Uwarunkowania zewnętrzne

Strategia polityki społecznej będzie realizowana zgodnie z zasadą subsydiarności przy udziale środków własnych samorządu i finansowania zewnętrznego, w tym ze środków budżetu państwa i funduszy unijnych. Nieodzowna, więc jest korelacja Strategii z kierunkami strategicznymi określonymi w dokumentach rządowych wspólnoty, wojewódzkich, powiatowych i gminnych:

- 1) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności
- 2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego do roku 2030
- 3) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- 4) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030
- 5) Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024- 2030
- 6) Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
- 7) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020:
Nowy Wymiar Aktywnej Integracji
- 8) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
- 9) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2030
- 10) Program Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027
- 11) Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2030

18) Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie łomżyńskim na lata 2023-2030

19) Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Piątnica na lata 2025-2035

20) Strategia Rozwoju Gminy Piątnica na lata 2021-2030

II. Informacje o Gminie

1. Położenie geograficzne i komunikacyjne

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatnica (data dostępu 22.08.2025r.)

Gmina Piątnica to gmina wiejska. Należy do województwa podlaskiego, powiatu łomżyńskiego. Gmina Piątnica ma 10 265 mieszkańców, czyli zamieszkuje ją 20,0% ludności powiatu. Gmina stanowi 16,2% powierzchni powiatu. Gmina Piątnica położona jest w powiecie łomżyńskim, w zachodniej części województwa podlaskiego. Zajmuje powierzchnię 219,1 km² i tworzy ją 45 sołectw atrakcyjnie położonych w Dolinie Narwi i częściowo na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi.

Tabela 1. Sołectwa i liczba ludności w Gminie Piątnica stan na 31 grudnia 2024 r.

Sołectwo	Liczba ludności	Sołectwo	Liczba ludności
Budy-Mikołajka	38	Nagórki	169
Budy Czarnockie	382	Niewodowo	321
Choszczewo	14	Nowe Krzewo	66
Czarnocin	527	Nowy Cydzyn	240
Dobrzyjałowo	436	Olszyny	282
Drozdowo	632	Olszyny-Kolonia	64
Drożęcin-Lubiejewo	99	Pęza	107
Elżbiecin	278	Piątnica Poduchowna	1770
Górki-Sypniewo	183	Piątnica Włociańska	396
Górki-Szewkowo	63	Poniat	174
Guty	73	Rakowo-Boginie	177
Jeziorko	622	Rakowo-Czachy	160
Kalinowo	336	Rządkowo	93
Kałęczyn	39	Stary Cydzyn	141
Kisielnica	380	Stary Drożęcin	89
Kobylin	115	Taraskowo	144
Kosaki	152	Truszki	130
Kownaty	371	Wiktorzyn	27
Krzewo	238	Wyłudzin	62
Marianowo	298	Wyrzyki	97
Motyka	50	Zabawka	65
Murawy	279	Żelechy	206

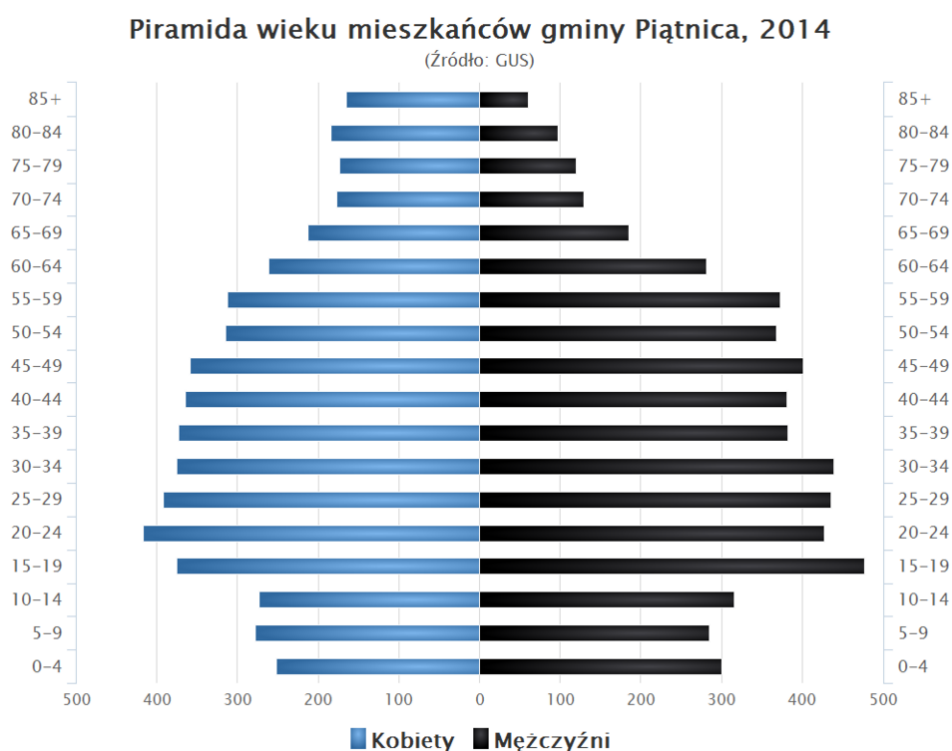
Źródło: dane Urzędu Gminy Piątnica z dnia 18.09.2025r.

2. Potencjał Demograficzny

Gmina Piątnica ma 10 265 mieszkańców, z czego 49,4% stanowią kobiety, a 50,6% mężczyźni. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 2,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,8 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podlaskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy Gminy Piątnica zawarli w 2023 roku 29 małżeństw, co odpowiada 2,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,4% mieszkańców Gminy Piątnica jest stanu wolnego, 57,9% żyje w małżeństwie, 4,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,6% to wdowy/wdowcy. Gmina Piątnica ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -43. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,18 na 1000 mieszkańców Gminy Piątnica. W 2023 roku urodziło

się 72 dzieci, w tym 41,7% dziewczynek i 58,3% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 435 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,76 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2023 roku 35,7% zgonów w Gminie Piątница spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 22,1% zgonów w Gminie Piątница były nowotwory, a 5,2% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności Gminy Piątница przypada 11.19 zgonów. Jest to nieznacznie więcej od wartości średniej dla województwa podlaskiego oraz nieznacznie więcej od wartości średniej dla kraju. W 2023 roku zarejestrowano 118 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 94 wymeldowań, w wyniku, czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Piątница 24. W tym samym roku 1 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1. 60,4% Mieszkańców Gminy Piątница jest w wieku produkcyjnym, 19,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.¹

Wykres nr 1. Piramida wieku mieszkańców Gminy Piątница w 2014 roku.

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatnica (data dostępu 22.08.2025r.)

¹ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatnica (data dostępu 22.08.2025r.)

3. Rynek Pracy

W Gminie Piątница na 1000 mieszkańców pracuje 176osób . 46,4% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 53,6% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Piątница wynosiło w 2024 roku 5,1% (5,1% wśród kobiet i 5,1% wśród mężczyzn). W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Gminie Piątница wynosiło 7 019,38 PLN, co odpowiada 92.40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Piątница 352 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 581 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi 229. 51,4% aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Piątница pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 25,5% w przemyśle i budownictwie, a 8,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,1% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).²

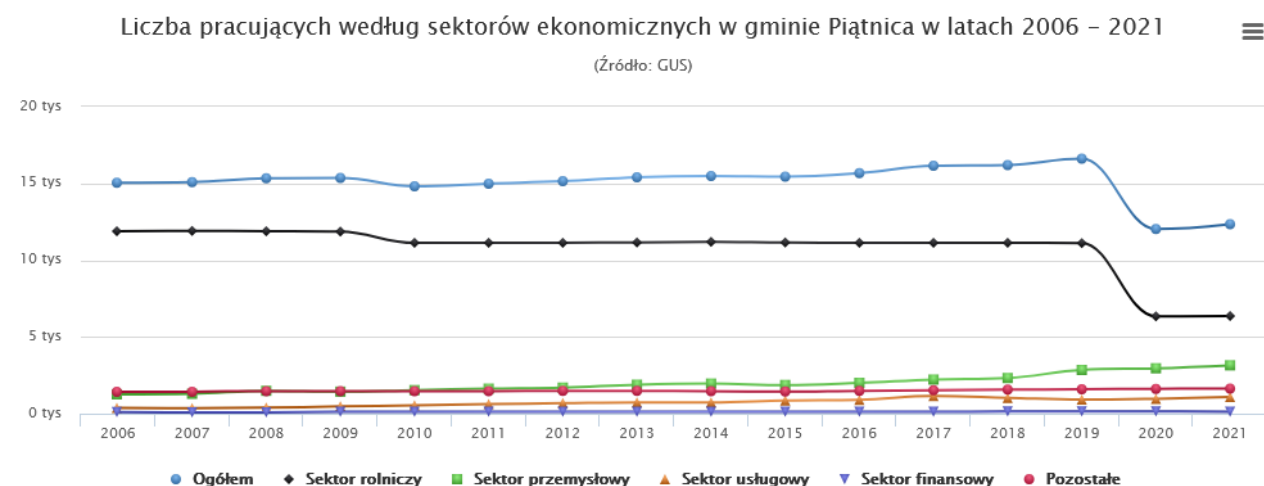
Wykres nr 2. Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w Gminie Piątница w latach 2004-2024

Źródło: https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatnica (data dostępu 22.08.2025r.)

² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piatnica#infoPrac1k (data dostępu 22.08.2025r.)

Wykres nr. 3 Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w Gminie Piątница w latach 2006-2021

Źródło: [https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Piątница](https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Pi%C5%82nica) (data dostępu 22.08.2025r.)

III. Diagnoza Sytuacji Społecznej

1. Oświata

Tabela 2. Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych/przedszkolach oraz liczba uczniów w szkołach z terenu Gminy Piątница

placówki	rok szkolny 2021/2022			rok szkolny 2022/2023			rok szkolny 2023/2024			rok szkolny 2024/2025		
	2,5-5 latki	6 latki	kl. I-VIII	2,5-5 latki	6 latki	kl. I-VIII	2,5-5 latki	6 latki	kl. I-VIII	2,5-5 latki	6 latki	kl. I-VIII
SP Dobrzyjałowo	21	14	70	21	6	75	22	10	74	21	10	77
SP Drozdowo	9	5	71	16	0	70	16	7	60	20	5	59
SP Jeziorko	27	14	74	27	9	78	21	12	74	20	6	84
SP Kisielnica	8	3	49	9	4	44	9	4	36	8	2	34
SP Olszyny	15	7	41	10	7	42	15	4	45	16	6	41
SP Rakowo-Boginie	15	7	32	15	4	35	7	6	31	4	4	34
ZSzP Piątница	168	64	497	197	52	502	183	75	471	170	82	539
Razem:	263	114	834	295	82	846	273	118	791	259	115	868

Źródło: Opracowanie na podstawie dane Centrum Usług Samorządowych w Piątнице.

2. System pomocy Społecznej

2.1. Dane opisowe w zakresie systemu pomocy społecznej

Definicja i cel pomocy społecznej Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa. Jej głównym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. System ma za zadanie wspierać osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwić im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Istotnym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Formy realizacji pomocy społecznej Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. Przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń.
2. Pracy socjalnej.
3. Prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej.
4. Analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.
5. Realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych.
6. Rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

W Gminie Piątnica System Pomocy Społecznej realizowany jest głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy (OPS), który jest jednostką organizacyjną gminy, utworzoną w 1990 roku. OPS w Piątnicy współpracuje z licznymi instytucjami, w tym z gminnymi jednostkami organizacyjnymi (np. szkołami), organizacjami pozarządowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Urzędem Pracy, ZUS i sądami.

2.2. Dane liczbowe dotyczące systemu pomocy społecznej w Gminie Piątnica (2024 rok oceny)

1) Beneficjenci i powody udzielania pomocy

W 2024 roku w Gminie Piątnica z pomocy społecznej skorzystało 96 rodzin, co przełożyło się na 262 osoby objęte wsparciem (świadczenia pieniężne i niepieniężne łącznie z pracą socjalną). Odnotowano wzrost liczby osób korzystających o 8 w stosunku do roku 2023.

Wśród osób, którym udzielono pomocy i wsparcia, 173 osoby zostały objęte działaniami (przeprowadzono wywiad środowiskowy). Wśród beneficjentów (osób, którym przyznano świadczenia), 36 osób było długotrwale korzystających.

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej, z powodu, których rodziny ubiegały się o pomoc społeczną w 2024 roku, były:

- a) Ubóstwo: 71 rodzin.
 - b) Długotrwała lub ciężka choroba: 40 rodzin.
 - c) Niepełnosprawność: 33 rodziny.
 - d) Bezrobocie: 21 rodzin.
- 2) Formy wsparcia i koszty (rok oceny 2024)

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej Łączna kwota świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wypłacona w 2024 roku wyniosła **372 827,81 zł**.

- a) Zasiłek stały: Wypłacony dla 36 osób (31 osób samotnie gospodarujących, 5 osób w rodzinie). Całość została pokryta z dotacji budżetu państwa, a kwota wyniosła 311 813,16 zł.
- b) Zasiłek okresowy: Wypłacony dla 24 osób/rodzin. Kwota wyniosła 31 556,70 zł, w całości z dotacji budżetu państwa. Najczęstszym powodem przyznania zasiłku okresowego było bezrobocie (10 osób) i długotrwała choroba (9 osób).
- c) Zasiłek celowy: Przyznany dla 35 osób/rodzin. Kwota wyniosła 23 586 zł.

Świadczenia niepieniężne i specjalne programy

- a) Posiłki / Program "Posiłek w szkole i w domu": Z programu skorzystało łącznie 87 osób (w tym 84 dzieci). Całkowity koszt programu wyniósł 75 296,85 zł.
- b) Odpłatność za pobyt w DPS: W 2024 roku OPS w Piątnicy opłacał pobyt 14 osób w Domach Pomocy Społecznej. Łączny koszt tych świadczeń wyniósł 768 768,38 zł, pokryty w całości ze środków budżetu gminy. Średni miesięczny koszt pobytu jednej osoby wynosił 4 576 zł.
- c) Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze: W 2024 roku z usług opiekuńczych nie skorzystała żadna osoba (0 osób), podobnie jak ze specjalistycznych usług opiekuńczych oraz usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- d) Asystent Rodziny: W 2024 roku zatrudniony był 1 asystent rodziny, który pracował z 17 rodzinami.

- e) Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością (AOON): Programem objęto 29 osób niepełnosprawnych (w tym 21 asystentów na umowę zlecenie). Na realizację programu wydano 483 621,23 zł.
 - f) Teleopieka: Gmina Piątnica realizuje projekt "Program teleopieki domowej" (współfinansowany z EFS Plus), na który pozyskano dofinansowanie w kwocie 677 933,30 zł na wsparcie usług sąsiedzkich i teleopiekuńczych dla łącznie 10 osób.
- 3) Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy w 2024 roku

Całkowite wydatki zrealizowane przez OPS w Piątnicy w 2024 roku wyniosły **8 846 709,55 zł**.

Największe kategorie wydatków w obszarze polityki społecznej w budżecie Gminy Piątnica (2024):

1. Dział 855 – Rodzina: 5 158 112 zł (58,30% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej).
2. Dział 852 – Pomoc społeczna: 3 521 023 zł (39,80% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej).

Największe wydatki dotyczyły świadczeń rodzinnych, pobytu podopiecznych w DPS, dodatków osłonowych i bonów energetycznych.

2.3. Beneficjenci i formy pomocy społecznej

Tabela 3. Dane o beneficjentach pomocy i wsparcia w Gminie Piątnica (2024).

Wyszczególnienie	Rok oceny 2024	Liczba rodzin	Kwota świadczeń (PLN)
Osoby/rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia	262 osób	96	X
W tym: Liczba osób, którym przyznano świadczenie (decyzją)	173 osób	X	X
Liczba osób, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy	173 osób	96	X
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	X	17	X
Liczba osób objętych programem AOON	29 osób	X	483 621,23

Źródło: Opracowanie na podstawie Raport o stanie Gminy Piątnica za 2024r.

Tabela 4. Główne powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom (2024).

Powód udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin ogółem (2024)
Ubóstwo	71
Długotrwała lub ciężka choroba	40
Niepelnosprawność	33
Bezrobocie	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa	19
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	10
Alkoholizm	3
Bezdomność	2
Narkomania	1

Źródło: Opracowanie na podstawie Raportu o stanie Gminy Piątnica za 2024 r.

Tabela 5. Podstawowe formy pomocy społecznej i ich realizacja (2024).

Rodzaj świadczenia	Liczba osób (2024)	Liczba rodzin (2024)	Kwota świadczeń w zł (2024)	Źródło finansowania
Zasiłek stały - ogółem	36	36	311 813,16	Dotacja budżetu państwa
Zasiłek okresowy - ogółem	24	24	31 556,70	Dotacja budżetu państwa
Zasiłek celowy - ogółem	35	28	23 586	Budżet gminy
Posiłek ogółem (świadczenie niepieniężne)	87	40	63 951 (kwota świadczeń niepieniężnych)	Dotacja/środki własne
Odpłatność za pobyt w DPS	14	X	768 769	Budżet gminy

Źródło: Opracowanie na podstawie Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy za 2024r.

Tabela 6. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy według wybranych działów klasyfikacji budżetowej (2024).

Dział klasyfikacji budżetowej	Nazwa	Wykonanie wydatków ogółem w 2024 r. (w zł)	Udział w ogólnych wydatkach OPS (w przybliżeniu)
Ogółem wydatki OPS		8 846 709,55	100%
85502	Świadczenia rodzinne, Fundusz alimentacyjny, składki emerytalne/rentowe	4 962 254,68	56,09%
85295	Pozostała działalność (w tym dodatki osłonowe/energetyczne)	726 661,32	8,21%
85219	Ośrodki Pomocy Społecznej (koszty administracyjne, wynagrodzenia)	1 247 152,22	14,10%
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki	824 583,08	9,32%
Odpłatność Gminy za pobyt w DPS (w dziale 85295 - Pozostała działalność)		768 769	8,69%

Źródło: Opracowanie na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

W kontekście strategii rozwiązywania problemów społecznych wykorzystuje się wskaźniki, takie jak np. wskaźniki rezultatu (mierzone w jednostkach materialnych lub monetarnych, dotyczą okresu realizacji projektu) oraz wskaźniki oddziaływania (służące do pokazania trwałych zmian, m.in. mierzą długofalowe, zbiorcze konsekwencje realizacji zadania).

Przykładami wskaźników istotnych dla oceny systemu pomocy społecznej są:

- a) Odsetek klientów instytucji pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej i niepracujących, którzy w ramach programu zostali objęci działaniami aktywnej integracji (wskaźnik rezultatu).
- b) Odsetek ludności korzystającej z pomocy społecznej (wskaźnik statyczny) oraz zmiany odsetka ludności korzystającej z pomocy społecznej (wskaźnik dynamiczny).

- c) Wskaźnik pracy socjalnej: stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin, którym przyznano świadczenie (w Gminie Piątnica w 2024 r. wynosił on **100,00%**).

Uzupełniam System Pomocy Społecznej o dane porównawcze za lata 2022 i 2023, koncentrując się na dynamice zmian w liczbie beneficjentów, formach wsparcia oraz wydatkach.

2.4. Porównanie liczbowe: lata 2022, 2023 i 2024

Poniższe tabele przedstawiają dynamikę kluczowych wskaźników pomocy społecznej w Gminie Piątnica.

Tabela 7. Dynamika liczby beneficjentów pomocy społecznej (2022–2024).

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Dynamika 2023/2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	94	96	95 / 96	Wzrost o 0–1 rodzinę
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	237	262	262 / 263	Stabilizacja na wysokim poziomie
Liczba osób, którym przyznano świadczenie (decyzją)	127	163	173	Wzrost o 10 osób
Liczba osób objętych wywiadem środowiskowym	163	254	262	Wzrost o 8 osób
Liczba rodzin objętych pracą Asystenta Rodziny	13	18	17	Spadek o 1 rodzinę
Liczba osób korzystających długotrwale	X	95	114	Wzrost o 19 osób

Źródło: Opracowanie na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r., Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy za 2024 r.

Analiza demograficzna i obciążenia społecznego

- Ogólne wykorzystanie pomocy:** W latach 2022–2023 odnotowano lekki wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej (z 94 do 96) oraz wzrost liczby osób (z 237 do 262). W 2024 roku liczba ta ustabilizowała się.
- Świadczeniobiorcy (decyzje):** Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie decyzji, wzrosła z **127** w 2022 roku do **163** w 2023 roku i osiągnęła **173** w 2024 roku.

3. **Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów:** Wskaźnik ten, obliczany, jako stosunek osób w rodzinach korzystających z powodu bezrobocia do ogółu korzystających, wyniósł **27%** w 2022 roku, spadł do **26%** w 2023 roku, a w 2024 roku ponownie wyniósł **27%**.
4. **Praca Socjalna:** Wskaźnik pracy socjalnej (stosunek rodzin objętych pracą socjalną do rodzin, którym przyznano świadczenia) wzrósł znacząco, z **38,89%** w 2022 roku do **100,00%** w 2023 i 2024 roku. Oznacza to, że w 2022 roku pracą socjalną objęto 35 rodzin, a w 2023 i 2024 roku – 91 rodzin i 95 rodzin odpowiednio.

Kwoty świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyłączeniem świadczeń rodzinnych i opiekuńczych z innych ustaw) wzrosły w 2024 roku, głównie dzięki zasiłkom stałym.

Tabela 8. Porównanie kwot świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (2022–2024).

Wyszczególnienie	Rok 2022 (w zł)	Rok 2023 (w zł)	Rok 2024 (w zł)	Dynamika 2023/2024
Świadczenia pieniężne ogółem (OPS)	229 961,88	263 970,43	372 827,81	Wzrost o ok. 41%
Kwota zasiłków stałych (ogółem)	206 490	215 582	311 813	Wzrost o ok. 45%
Kwota zasiłków okresowych	11 041	33 253	31 557	Lekki spadek
Kwota zasiłków celowych	13 930	13 979	31 286	Wzrost o ok. 124%
Kwota na posiłki / Dożywianie (ogółem)	33 975	67 429	63 951	Spadek o ok. 5%
Kwota Odpłatności Gminy za Pobyt w DPS	365 417	474 246	768 769	Znaczący wzrost o ok. 62%

Źródło: Opracowanie na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r., Sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy za 2024 r.

Całkowite wydatki w obszarze polityki społecznej (OPS/PCPR) w Gminie Piątnica dynamicznie wzrosły między rokiem 2023 a 2024.

Tabela 9. Dynamika wydatków w działach polityki społecznej (2023–2024).

Dział klasyfikacji budżetowej	Rok 2023 (w zł)	Rok 2024 (w zł)	Prognoza 2025 (w zł)
OGÓLEM (Działy 851, 852, 854, 855)	7 250 877	8 845 569	7 575 552
852 – POMOC SPOŁECZNA (np. zasiłki, OPS, dożywianie, pozostała działalność)	2 493 052 (sumarycznie wybrane wiersze z 852)	3 509 727 (sumarycznie wybrane wiersze z 852)	X
Wydatki OPS (administracja 85219)	1 075 461	1 247 152	1 233 840
Wydatki na Pomoc w zakresie dożywiania (85230)	72 323	75 297	115 400
855 – RODZINA (Świadczenia rodzinne, FA, Wspieranie rodziny)	4 607 326	4 962 254	4 147 000
Wspieranie rodziny (85504)	82 099	75 882	95 917

Źródło: Opracowanie na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

Kluczowe obserwacje zmian:

- a) Świadczenia pieniężne: Całkowita kwota świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej OPS wzrosła o około 41% między 2023 a 2024 rokiem (z 263 970,43 zł do 372 827,81 zł);
- b) Wydatki na DPS: Największy skok odnotowano w wydatkach Gminy na odpłatność za pobyt w Domach Pomocy Społecznej. W 2022 roku było to 365 417 zł, w 2023 roku – 474 246 zł, a w 2024 roku – 768 769 zł, co wskazuje na rosnące obciążenie budżetu gminy tymi kosztami;
- c) Pomoc rodzinie (855): Wydatki na dział "Rodzina" (85502) wzrosły z 4 607 326 zł w 2023 roku do 4 962 254 zł w 2024 roku;
- d) Usługi opiekuńcze i interwencja kryzysowa: W latach 2022, 2023 i 2024 nie odnotowano żadnych osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych ani usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Nie odnotowano również rodzin korzystających z interwencji kryzysowej.

Średnia miesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wykazuje stałą tendencję spadkową w Gminie Piątница.

Tabela 10. Zmiany w średniej liczbie rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych (2022–2024).

Rodzaj świadczenia	Rok 2022 (Liczba rodzin)	Rok 2023 (Liczba rodzin)	Rok 2024 (Liczba rodzin)
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych	279	236	169
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku	1 246 451,91 zł	1 107 907,24 zł	778 450,67 zł

Źródło: Opracowanie na podstawie Oceny zasobów pomocy społecznej za 2024 r.

3. Biblioteka Publiczna Gminy Piątница

Gminna Biblioteka Publiczna w Piątнице posiada dwie filie: Filię Biblioteczną w Jeziorku oraz Filię Biblioteczną w Dobrzyjałowie.

Biblioteka prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach posiadanych środków, kierując się zasadą efektywności ich wykorzystania.

Na zakup książek ze środków samorządowych na 2024 r. biblioteka zabezpieczyła 17 000 zł, natomiast z dotacji Ministerstwa Kultury otrzymała 9153 zł, co zostało podzielone na 3 placówki.

W Bibliotece Publicznej Gminy Piątница w 2024 r.

- 1) przybyło 547 książek;
- 2) ubyło 546 woluminów;

Stan księgozbioru na koniec 2024 r. wynosi 16659 woluminów.

W Filii Bibliotecznej w Jeziorku w 2024 r.

- 1) przybyło 315 książek;
- 2) ubyło 201 woluminów;

Wielkość księgozbioru na koniec 2024 r. wyniosła 7210 woluminów.

W Filii Bibliotecznej w Dobrzyjałowo w 2024 r.

- 1) przybyło 351 książek;
- 2) ubyło 416 woluminów;

Wielkość księgozbioru na koniec 2024 r. wyniosła 8200 woluminów.

Biblioteka nie posiada zbiorów specjalnych.

Liczba mieszkańców Gminy Piątница w 2024 roku wynosiła **10 585** osób, z czego 814 osób to czytelnicy, stanowi to 7,7%.

Kategorie wiekowe	Biblioteka Publiczna Gminy Piątница	Filia Biblioteczna w Jeziorku	Filia Biblioteczna w Dobrzyjałowie
Do 5 lat	48	27	26
6 – 12 lat	99	79	74
13 – 15 lat	19	17	22
16 – 19 lat	17	3	16
20 – 24 lata	9	0	11
25 – 44 lata	67	15	34
45 – 60 lat	56	12	11
powyżej 60 lat	48	8	16

Tabela 11. Wypożyczenia księgozbioru w ciągu 2024 roku.

Rodzaj literatury	Biblioteka Publiczna Gminy Piątница	Filia Biblioteczna w Jeziorku	Filia Biblioteczna w Dobrzyjałowie
Literatura piękna dla dorosłych	4593	618	1134
Literatura piękna dla dzieci	3561	3171	2849
Literatura niebeletrystyczna	362	174	338

Źródło: Dane Biblioteki Publicznej Gminy Piątница .

Tabela 12. Wypożyczenia i odwiedziny w bibliotece i w czytelnicy w 2024 r.

	Biblioteka Publiczna Gminy Piątница	Filia Biblioteczna w Jeziorku	Filia Biblioteczna w Dobrzyjałowie
Odwiedziny wypożyczalni w	3366	3843	2282
Odwiedziny czytelnicy w	135	202	233
Wypożyczenia księgozbioru	8516	3963	4321
Korzystający z internetu z	49	14	14
Liczba udzielonych informacji	60	15	37

Źródło: Dane Biblioteki Publicznej Gminy Piątница .

Biblioteka Publiczna Gminy Piątница posiada 8 komputerów z których:

- 1) 4 komputery służą do pracy pracownikom;

2) 1 komputer - administrowany przez Bibliotekę Narodową polski system cyfrowych wypożyczeń międzybibliotecznych pełniący także funkcję biblioteki cyfrowej.

3) 3 komputery udostępniane są czytelnikom;

Filia w Jeziorku posiada 3 komputery z czego 2 udostępniane są użytkownikom oraz filia w Dobrzyjałowie posiada 5 komputerów z czego 4 udostępnione są użytkownikom.

Biblioteka z filiami umożliwia korzystanie z Internetu bezprzewodowego.

Biblioteka dostarcza książki na telefon dla specjalnej grupy użytkowników. Książki dowożone są do domów czytelnika, wcześniej rejestrowane w systemie bibliotecznym.

Czytelnik ma możliwość przeglądania katalogu biblioteki, wyszukania szukanej pozycji znajdującej się w bibliotece oraz rezerwacji książki po zalogowaniu/rejestracji na stronie internetowej biblioteki www.biblioteka.gminapiatnica.pl, w zakładce Szukam książki.

Pozyskano środki w wysokości 9153 zł z Biblioteki Narodowej na nowości wydawnicze.

Biblioteka w 2023 roku przystąpiła do 5 rundy Programu Rozwoju Bibliotek, wspierających tysiące bibliotek publicznych w całej Polsce i pełniących rolę lokalnych centrów aktywności społecznej. Jest to przedsięwzięcie Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności prowadzonej przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Do programu z całej Polski zakwalifikowało się 50 bibliotek publicznych, natomiast z województwa podlaskiego zakwalifikowały się 3 biblioteki publiczne w tym nasza biblioteka. Pracownicy biblioteki uczestniczyli w wielu szkoleniach podnosząc swoją wiedzę i kwalifikacje zawodowe. W grudniu 2024 roku zakończył się program 5 rundy PRB, gdzie biblioteka otrzymała w formie darowizny bon o wartości 1500 zł na wyjazd, wypoczynek lub wizytę studyjną dla uczestników programu.

Pracownicy biblioteki napisali 2 projekty do MKiDN z programu „Partnerstwo dla książki”. Projekty uzyskały powyżej 73 pkt., jednak środki nie zostały przyznane. Zostało wysłane odwołanie na obydwa wnioski i na jeden wniosek pn. „Widziane sercem – uchwycone obiektywem” uzyskaliśmy dofinansowanie w kwocie 5000 zł., wkład własny wynosił również 5000 zł. Z pozyskanych środków zostało zorganizowane dla młodzieży ze szkół z: Piątnicy, Jeziorka i Dobrzyjałowa - spotkanie autorskie, warsztaty literackie i fotograficzne oraz wyjazd do Muzeum Przyrody w Drozdowie. Czterdzieści osób skorzystało z lekcji muzealnej, zwiedzania muzeum z przewodnikiem, następnie razem z fotografem w Dolinie Narwi, wykonywali zdjęcia techniką robienia telefonem komórkowym. Wykonane zdjęcia młodzież zgodnie z regulaminem przesłała na konkurs, zorganizowany w ramach projektu. Udział w konkursie wzięło 11 osób i wszystkie zostały nagrodzone. Z wszystkich nadesłanych zdjęć, wykonaną wystawę, którą można obejrzeć w bibliotece.

Biblioteka uczestniczyła w ogólnopolskiej akcji organizowanej przez Kinder Mleczna Kanapka pn. „Przerwa na wspólne czytanie i ilustrowanie”. Dzięki zaangażowaniu i oddaniu głosu naszych czytelników na bibliotekę, zajęliśmy w końcowym rankingu bibliotek w Polsce 28 miejsce. Nagrodą za otrzymane miejsce było: zestaw książek, stół z 6 krzesłkami oraz 2 duże pufy.

W 2024 roku w Bibliotece Publicznej Gminy Piątnica oraz filiach odbyły się następujące wydarzenia:

- 1) Organizowano konkursy literackie zarówno stacjonarnie jak i online dla dzieci i dla dorosłych. Robiono wystawki książek, gazetki oraz zmieniano wystrój biblioteki na organizowane wydarzenia kulturalne mające miejsce w bibliotece;
- 2) spotkania autorskie w trzech placówkach biblioteki – 6 spotkań w których uczestniczyło 107 osób;
- 3) akcje czytelnicze – 23 akcji z których skorzystało 739 osób;
- 4) imprezy promujące bibliotekę – 11 imprez w których brało udział 443 osoby;
- 5) lekcje, zajęcia, warsztaty – zorganizowane 95 razy z których skorzystało 1304 osoby;
- 6) konkursy – zorganizowano 30 konkursy w których wzięło udział 335 osoby;
- 7) Noc bibliotek – zorganizowano dyniowe warsztaty z Akademią eksperymentu, warsztaty kulinarne, malowanie świec oraz zaprosiliśmy Teatr lalek „Igraszka”. Skorzystało 90 osób .

W imprezach promujących bibliotekę i działań kulturalnych biblioteki i filii w 2024 roku uczestniczyło 2846 osób.

- 1) IV edycja konkursu „Najpiękniejsza ozdoba choinkowa” wzięło udział 27 prac. Głosowanie odbyło się poprzez formularz google, na które oddano 278 głosów. Wyłoniono 3 miejsca z największą liczbą oddanych głosów oraz 3 wyróżnienia. Wręczono 6 nagród, a dla pozostałych uczestników nagrody pocieszenia.

Biblioteka prowadzi portal społecznościowy Fanpage, gdzie zamieszczane są informacje, konkursy dla dzieci i dorosłych, ważne rocznice wydarzeń literackich, akcje organizowane w bibliotece itd.

Biblioteka oraz filie uczestniczyły jako pomoc w wydarzeniach organizowanych przez Gminę Piątnica:

- 2) Kraina św. Mikołaja – stoisko warsztatowe;
- 3) Co roku bierzemy udział w konkursie bibliotek na najlepszą akcję promującą kampanię „Mała książka –Wielki człowiek”. Otrzymaliśmy wyprawki dla dzieci w postaci

książek, kart, odznak oraz zakładek. Duża liczba dzieci w naszej gminie z rocznika 2015-2018 otrzymała taką wyprawkę.

Dzięki dużej ofercie bezpłatnych szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe pracownicy biblioteki uczestniczyli w wielu szkoleniach stacjonarnych jak i online.

Odbytych szkoleń było:

- 1) Piątnica – 37 online i 17 stacjonarne;
- 2) Dobrzyjałowo – 15 online i 5 stacjonarne;
- 3) Jeziorko- 11 online i 4 stacjonarne.

Pozyskano środki z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w kwocie 10 000,00 zł. Środki przeznaczono na stworzenie kąpika czytelniczego dla dzieci i młodzieży w Filii bibliotecznej w Dobrzyjałowie, w skład, którego zakupiono meble oraz gry i pomoce edukacyjne.

4. Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy

Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy prowadzi działalność w zakresie upowszechniania kultury na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Kultury nadanego uchwałą Rady Gminy Piątnica.

Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy będzie animował działania kulturalno-społeczne, integrował społeczność lokalną, zapewniał różnorodne formy spędzania wolnego czasu oraz wszechstronnie edukował do aktywnego uczestnictwa w kulturze. Dzięki temu stanie się centrum kulturalnym Gminy Piątnica, w którym będzie pracował aktywny, kompetentny i kreatywny zespół ludzi, oparty na następujących zasadach kluczowych: szczerości, dialogu, aktywności i realizmie. Sam budynek będzie nowoczesny, wielofunkcyjny i pozbawiony barier dla osób niepełnosprawnych. Będziemy otwarci na wymianę doświadczeń i współpracę w oparciu o dobry przepływ informacji oraz skuteczną promocję naszych działań, finansowanych również ze środków zewnętrznych.

Do podstawowych zadań ośrodka należy w szczególności:

- a) edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę,
- b) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowanie wiedzą i sztuką,
- c) tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego,

- d) rozpowszechnianie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb i zainteresowań kulturalnych, rekreacyjno – sportowych społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Upowszechnianiem kultury w Gminie Piątnica zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury i dwie Świetlice Wiejskie: w Drozdowie i Murawach.

1. Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy działa na powierzchni 197 m². Posiada salę wielofunkcyjną, salę zajęć zespołów, która w chwili obecnej służy jako pomieszczenie biurowe dla pracowników, a także pełni rolę magazynową oraz pomieszczenie biurowe i kuchenne. W wymienionych salach prowadzona jest statutowa działalność GOK Piątnica, a także pomieszczenia udostępniane są na różnego rodzaju spotkania, zebrania, narady, konferencje, szkolenia rolnicze, sesje RG oraz prywatne wynajmy.

GOK Piątnica od wielu lat boryka się z problemami lokalowymi, brakiem pomieszczeń magazynowych, biurowych, szatni oraz specjalistycznych pracowni artystycznych, co w znacznym stopniu utrudnia codzienne funkcjonowanie i zaspokajanie wszystkich potrzeb społeczności lokalnej oraz uniemożliwia gromadzenie i przechowywanie nowego oraz posiadanego już mienia. Nie ma również możliwości spełnienia wymogów narzuconych przez ustawodawców dotyczących np. ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (m.in. brak odpowiednich podjazdów, toalet, oznaczeń, itp.), organizacji składnicy akt i innych.

W Gminnym Ośrodku Kultury w Piątnicy w 2024 roku zatrudnionych było 5 osób na umowę o pracę:

- a) 4 pracowników merytorycznych - dyrektor i dwóch instruktorów (pełen etat) oraz na 1/3 etatu główna księgową.
- b) 1 osoba zatrudniona na 3/4 etatu - sprzątanie pomieszczeń GOK Piątnica oraz pomoc organizacyjna.
- c) Zatrudniano także na podstawie umowy zlecenia czterech instruktorów prowadzących stałe zajęcia artystyczne - wokalne z Zespołem „Piątniczanie”, teatralne z „Teatrem na Piątnicy”, plastyczne z dziećmi i młodzieżą w Świetlicy Wiejskiej w Drozdowie oraz od września 2024 roku wokalne z dziećmi i młodzieżą.

GOK jest koordynatorem działalności świetlic, wspiera instruktażowo i merytorycznie. W tym celu minimum raz na kwartał organizowane są narady robocze o różnorodnej tematyce:

- a) podejmowanie wspólnych inicjatyw, planowanie i rozdział zadań;
- b) praca na rzecz dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów;
- c) instruktaże dotyczące organizacji imprez;

- d) analiza planów pracy i ocena ich realizacji;
- e) sprawy finansowe;
- f) sprawy administracyjno – organizacyjne i pracownicze.

W ramach działalności GOK Piątница prowadzona jest edukacja kulturalna na zasadzie uczestnictwa w kołach zainteresowań oraz imprezach kulturalnych organizowanych przez GOK Piątница cyklicznie, bądź też okolicznościowo: konkursy plastyczne, recytatorskie, wokalne, wernisaże, wycieczki krajoznawcze i rekreacyjne, imprezy plenerowe, przedstawienia teatralne dla dzieci i dorosłych itp.

Ważną rolę pełni również ośrodek w organizacji czasu wolnego ludziom starszym, proponując im uczestnictwo w organizowanych cotygodniowo zajęciach Zespołu „Piątniczanie”, jak również w innego rodzaju wydarzeniach, tj. spotkania wielkanocne, wigilijne, spektakle teatralne, koncerty oraz wycieczki i wieczorki taneczne, a także wyjazdy na konkursy, festiwale oraz integracyjne spotkania z innymi grupami, w celu wymiany doświadczeń kulturalnych.

Działalność GOK Piątница ma na celu kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży, przygotowanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym, ujawnianie i rozwijanie uzdolnień w amatorskim ruchu artystycznym, budzenie zainteresowań kulturotwórczych, wdrażanie do kultywowania tradycji oraz kulturalnego spędzania czasu wolnego pozbawionego wszelkiego rodzaju używek. Stałą troską jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży przebywającej w placówce, a także kształtowanie nawyku kulturalnego zachowania się w miejscu publicznym.

Świetlice Wiejskie w Drozdowie i Murawach znajdują się w budynkach remiz strażackich. Posiadają dwa pomieszczenia: salę zajęć i biurową. Nie są wyposażone w ogrzewanie CO, posiadają ogrzewanie konwektorowe, co stanowi poważny problem w okresie zimowym, gdyż nie ma możliwości utrzymania normatywnej temperatury pomieszczeń, co także generuje duże koszty. Zasadne byłoby zastosowanie innych źródeł grzewczych, a tym samym zwiększenie komfortu pracy osobom zatrudnionym oraz uczestniczącym w różnego rodzaju zajęciach i wydarzeniach kulturalnych.

W placówkach prowadzone były stałe, codzienne zajęcia świetlicowe – rozgrywki w tenisa stołowego oraz piłkarzyki, gry stolikowe oraz komputerowe, różnego rodzaju zajęcia warsztatowe, organizowano zajęcia sportowo - rekreacyjne na podwórku oraz wycieczki po najbliższej okolicy, a także korzystano z wybranych programów telewizyjnych i internetowych. Odbywały się także imprezy okolicznościowe, koncerty, imprezy plenerowe dla dzieci, a także spotkania i zebrania lokalnej społeczności.

Świetlice posiadają po dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, z którego mogą korzystać wszyscy mieszkańcy miejscowości.

5. Organizacje pozarządowe

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym ochrona przeciwpożarowa należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z ustawą o ochronie przeciwpożarowej ochrona ta polega na realizacji przez Gminę przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia, mienia oraz środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi miejscowym zagrożeniami.

W praktyce oznacza to zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom, tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych, zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałanie powstaniu lub minimalizacja skutków pożarów, klęsk żywiołowych lub innych zagrożeń. Chodzi również o zapewnienie odpowiednich sił i środków do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych.

W ramach powierzonych zadań gmina ponosi koszty utrzymania, wyszkolenia, wyposażenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostek ochotniczych straży pożarnych, a także obowiązana jest do zapewnienia umundurowania bojowego, badań lekarskich i ubezpieczenia członków ochotniczych straży pożarnych. Urząd Gminy Piątnica koordynuje także działania związane ze współpracą jednostek OSP z terenu Gminy Piątnica z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Łomży w zakresie głównie ochrony przeciwpożarowej, ale także w innych sprawach. Ochotnicze Straże Pożarne są jednostkami ochrony przeciwpożarowej i funkcjonują na podstawie przepisów ustawy Prawo o stowarzyszeniach oraz ustawy o Ochotniczych Strażach Pożarnych.

W Gminie Piątnica funkcjonuje 17 jednostek ochotniczych straży pożarnych posiadających wpis do KRS. Obowiązek ochrony p.poż. w gminie, spoczywa głównie na jednostkach posiadających na wyposażeniu niżej wymieniony sprzęt:

- samochód Star 244 - OSP Czarnocin,
- samochód Star L 20 i Jelcz - OSP Dobrzyjałowo,
- samochód Volvo - OSP Drozdowo,
- samochód Jelcz i samochód Man – OSP Jeziorko,
- samochód Star 244 - OSP Kalinowo,
- samochód Star 266 - OSP Kownaty,
- samochód Jelcz 342 - OSP Niewodowo,

- samochód gospodarczy Volkswagen - OSP Nowy Cydzyn,
- samochód Scania P370 i samochód ratownictwa drogowego z HDS Mercedes - OSP Olszyny,
- samochód Scania P340, samochód Scania P450, samochód Ford Ranger, łódź ratownicza Whaly oraz quad ratowniczy Polaris - OSP Piątница,
- samochód Magirus - OSP Rakowo-Boginie,
- motopompy pływające i szlamowe (Czarnocin, Dobrzyjałowo, Drozdowo, Jeziorko, Kalinowo, Kownaty, Krzewo, Olszyny, Niewodowo, Piątница, Rakowo-Boginie).

Rysunek 1. Ćwiczenia na obiekcie OSM Piątница. Od lewej: OSP Dobrzyjałowo, OSP Jeziorko, OSP Piątница x2, OSP Drozdowo.

fot. Łukasz Sienicki, ćwiczenia na obiekcie OSM Piątница. Od lewej: OSP Dobrzyjałowo, OSP Jeziorko, OSP Piątница x2, OSP Drozdowo.

Gmina dysponuje 4 pługami służącymi do zimowego utrzymania dróg gminnych (Czarnocin, Jeziorko, Kownaty i Olszyny). Dzięki temu w okresach nasilonych opadów śniegu zostaje szybciej przywrócona przejezdność dróg.

Jednostki OSP posiadają swoje siedziby w budynkach komunalnych. Tam też jest przechowywany sprzęt pożarniczy, a ponadto budynki te służą, jako miejsce spotkań strażaków oraz całej społeczności wsi.

Tabela 13. Wykaz jednostek OSP.

Lp.	Nazwa jednostki OSP	Adres jednostki	Liczba strażaków ogólnie	Liczba strażaków uprawnionych do działań ratowniczo-gaśniczych
1.	OSP Budy Czarnockie	Budy Czarnockie 26	17	0
2.	OSP Czarnocin	Czarnocin 38	46	5
3.	OSP Dobrzyjałowo	Dobrzyjałowo, ul. Zdrojowa 2	21	12
4.	OSP Drozdowo	Drozdowo, ul. Górna 2	22	14
5.	OSP Jeziorko	Jeziorko, ul. Długa 45	51	13
6.	OSP Kalinowo	Kalinowo 43A	23	13
7.	OSP Kisielnica	Kisielnica 99	12	0
8.	OSP Kownaty	Kownaty	25	15
9.	OSP Krzewo	Krzewo 73	20	8
10.	OSP Murawy	Murawy 40	14	0
11.	OSP Nagórki	Nagórki 28	8	0
12.	OSP Niewodowo	Niewodowo 28	31	10
13.	OSP Nowy Cydzyn	Nowy Cydzyn 79	31	7
14.	OSP Olszyny	Olszyny, ul. Krótka 3	39	23
15.	OSP Piątnica	Piątnica Poduchowna, ul. Szkolna 23	38	25
16.	OSP Rakowo-Boginie	Rakowo-Boginie 30	29	11
17.	OSP Żelechy	Żelechy 3	20	0

*na zielono jednostki typu „M” (bez samochodu), reszta jednostek typu „S” (posiadają samochód).

Źródło: Dane Urzędu Gminy Piątnica.

W 2024 roku jednostki wyjeżdżały do zdarzeń w sumie 267 razy – 62 razy do pożarów, 197 do miejscowych zagrożeń (wypadki, złamane drzewa, zalania, podtopienia itp.), a 8 razy zdarzenie zakwalifikowano, jako alarm fałszywy. Rodzaj i ilość poszczególnych zdarzeń prezentują poniższe tabele.

Tabela 14. Wykaz jednostek z terenu Gminy Piątnica wyjeżdżających do zdarzeń.

Lp.	Nazwa jednostki OSP KSRG	Pożar	Miejscowe zagrożenia	Alarm fałszywy	Razem
1.	OSP Piątnica	26	84	4	114
2.	OSP Jeziorko	15	40	2	57
3.	OSP Olszyny	16	33	2	51
4.	OSP Kalinowo	1	2	0	3

Źródło: Dane Urzędu Gminy Piątnica.

Tabela 15. Udział w zdarzeniach jednostek OSP spoza KSRG.

Lp.	Nazwa jednostki OSP	Pożar	Miejscowe zagrożenia	Alarm fałszywy	Razem
1.	OSP Budy Czarnockie	0	0	0	0
2.	OSP Czarnocin	1	0	0	1
3.	OSP Dobrzyjałowo	0	10	0	10
4.	OSP Drozdowo	1	9	0	10
5.	OSP Kisielnica	0	0	0	0
6.	OSP Kownaty	1	16	0	17
7.	OSP Krzewo	0	0	0	0
8.	OSP Murawy	0	0	0	0
9.	OSP Nagórki	0	0	0	0
10.	OSP Niewodowo	0	1	0	1
11.	OSP Nowy Cydzyn	0	2	0	2
12.	OSP Rakowo-Boginie	1	0	0	1
13.	OSP Żelechy	0	0	0	0

Źródło: Dane Urzędu Gminy Piątnica.

I. Wykaz stowarzyszeń działających na terenie gminy:

1. Stowarzyszenie Rodzice Dzieciom Troski Specjalnej w Piątnicy, Piątnica Poduchowna, ul. Stawiskowska 6, 18-421 Piątnica Poduchowna.
2. Stowarzyszenie "Przyjaciół Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi" w Drozdowie, ul. Główna 52, 18-421 Piątnica Poduchowna.
3. Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Piątnica w Piątnicy, ul. Krótka 2, 18-421 Piątnica Poduchowna.
4. Stowarzyszenie "Quźnia Dzieciom" w Kisielnicy, Kisielnica 1, 18-421 Piątnica Poduchowna.

5. Narwiańskie Towarzystwo Fotograficzne, Drozdowo, ul. Główna 38, 18-421 Piątnica Poduchowna.
6. Okręg Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых Białostok, Rakowo-Boginie 23, 18-421 Piątnica Poduchowna.
7. Stowarzyszenie PEGAZ, Kisielnica 97, 18-421 Piątnica Poduchowna.

II. Wykaz fundacji działających na terenie gminy:

1. Fundacja "Sagittarius" w Piątnicy Poduchownej, ul. Stawiskowska 57a, 18-421 Piątnica Poduchowna.
2. Fundacja „Uśmiech Jesieni”, Olszyny, ul. Wiśniowa 32, 18-421 Piątnica Poduchowna.
3. Fundacja Cyber-Complex, Górki-Sypniewo 1, 18-421 Piątnica Poduchowna.
4. Fundacja Może, Rządkowo 3, 18-421 Piątnica Poduchowna.
5. Fundacja Planto- Życie w Harmonii, Kosaki 77, 18-421 Piątnica Poduchowna.
6. Fundacja Rodzina i Przyjaciele, Piątnica Poduchowna, ul. Jedwabieńska 23A, 18-421 Piątnica Poduchowna. Fundacja Wektory Współpracy, Piątnica Włościańska 25A, 18-421 Piątnica Poduchowna.

III. Koła Gospodyń Wiejskich działających na terenie gminy:

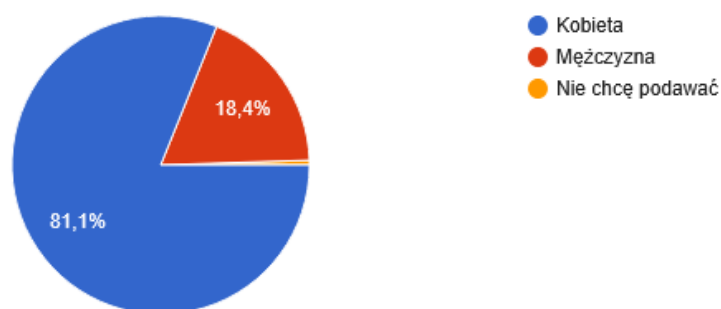
1. Koło Gospodyń Wiejskich Poniat, Poniat 38, 18-421 Piątnica Poduchowna.
2. Koło Gospodyń Wiejskich w Górkach-Sypniewo, Górki-Sypniewo 38, 18-421 Piątnica Poduchowna.
3. Koło Gospodyń Wiejskich w Dobrzyjałowie, Dobrzyjałowo, ul. Górkowska 5A, 18-421 Piątnica Poduchowna .
4. Koło Gospodyń Wiejskich „Olszynki” w Olszynach, Olszyny, ul. Krótka 3, 18-421 Piątnica Poduchowna.
5. Koło Gospodyń Wiejskich Kownaty, Kownaty 86, 18-421 Piątnica Poduchowna.
6. Koło Gospodyń Wiejskich Żelechy, Żelechy 3, 18-421 Piątnica Poduchowna.
7. Koło Gospodyń Wiejskich Truszki-Kwiatuszki, Truszki 29, 18-421 Piątnica Poduchowna.
8. Koło Gospodyń Wiejskich w Jeziorku, Jeziorko, ul. Długa 45, 18-421 Piątnica Poduchowna.
9. Koło Gospodyń Wiejskich „Nasze Kalinowo”, Kalinowo 43A, 18-421 Piątnica.
10. Koło Gospodyń Wiejskich w Kisielnicy, Kisielnica 99, 18-421 Piątnica Poduchowna.
11. Koło Gospodyń Wiejskich „Niewodowianki z Doliny Narwi” w Niewodowie, Niewodowo 28A, 18-421 Piątnica Poduchowna.
12. Koło Gospodyń Wiejskich Dziarskie Baby w Kobylinie, Kobylin 38, 18-421 Piątnica Poduchowna.
13. Koło Gospodyń Wiejskich Czarnocin nad Narwią, Czarnocin 72, 18-421 Piątnica Poduchowna.
14. Koło Gospodyń Wiejskich „Boginie” w Rakowie Boginiach, Rakowo-Boginie 30, 18-421 Piątnica Poduchowna.
15. Koło Gospodyń Wiejskich Murawianki w Murawach, Murawy 40, 18-421 Piątnica Poduchowna.
16. Koło Gospodyń Wiejskich „Sąsiadki z pasją” w Krzewie, Krzewo 73, 18-421 Piątnica Poduchowna.
17. Koło Gospodyń Wiejskich w Nagórkach, Nagórki 28, 18-421 Piątnica Poduchowna.

IV. Identyfikacja Problemów Społecznych

1. Analiza problemów społecznych

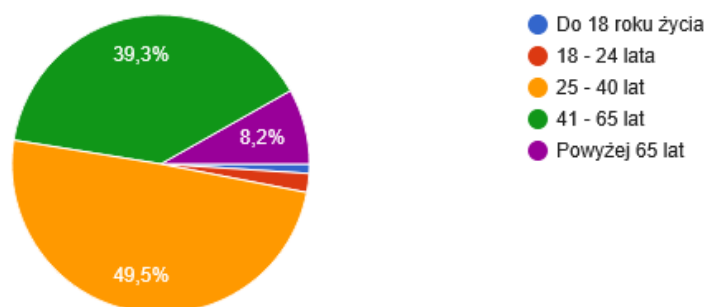
Celem przeprowadzonych badań było poznanie opinii mieszkańców Gminy Piątnica na temat wybranych zagadnień społecznych. Badanie miało charakter ankietowy i zostało skierowane do różnych grup wiekowych, co pozwoliło uzyskać zróżnicowany obraz postrzegania problemów społecznych w lokalnej społeczności. W badaniu wzięło udział 196 osób z terenu Gminy Piątnica. Odpowiedzi udzieliło 36 mężczyzn oraz 159 kobiet (jedna osoba nie chciała podać płci), w wieku do 18 roku życia – 2 osoby, od 18 – 24 roku życia - 4 osoby, od 25 - 40 roku życia – 97 osób, od 41 – 65 roku życia – 77 osób oraz powyżej 65 roku życia – 16 osób. Dane przedstawia Wykres nr 1 oraz Wykres nr 2.

Wykres 1. Płeć.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

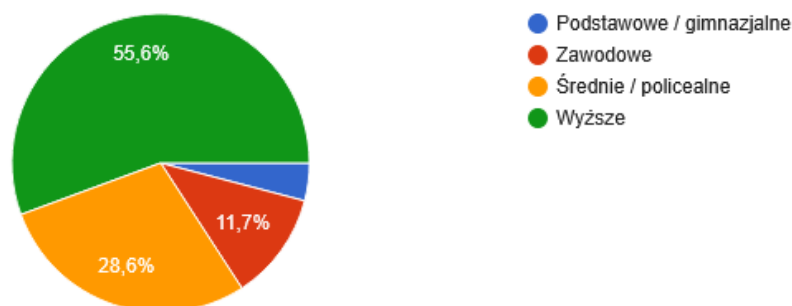
Wykres 2. Wiek.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wśród osób biorących udział w badaniu największą grupę stanowili respondenci z wykształceniem wyższym, którzy stanowili **55,6%** ogółu ankietowanych. Kolejną liczną grupą były osoby z wykształceniem średnim/policealnym (**28,6 %**), co może świadczyć o dużym udziale osób aktywnych zawodowo lub społecznie. Osoby z wykształceniem zawodowym stanowiły **11,7%**, natomiast najmniej liczną grupą byli respondenci z wykształceniem podstawowym (**4,1%**). Wykres nr 3 przedstawia dane.

Wykres 3. Wykształcenie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Analiza danych dotyczących sytuacji zawodowej ankietowanych pozwala lepiej zrozumieć strukturę społeczno-ekonomiczną mieszkańców Gminy Piątница. Wśród uczestników badania największą grupę stanowili pracownicy umysłowi (**43,9%**), co wskazuje na dominację stabilnych form zatrudnienia w lokalnej społeczności. **13,3 %** Stanowili pracownicy fizyczni oraz Rolnicy, **9,7 %** osoby bez pracy. Znaczący odsetek respondentów stanowili również emeryci i renciści (9,2 %), co może świadczyć o starzejącej się strukturze demograficznej gminy. Wykres nr 4 przedstawia dane.

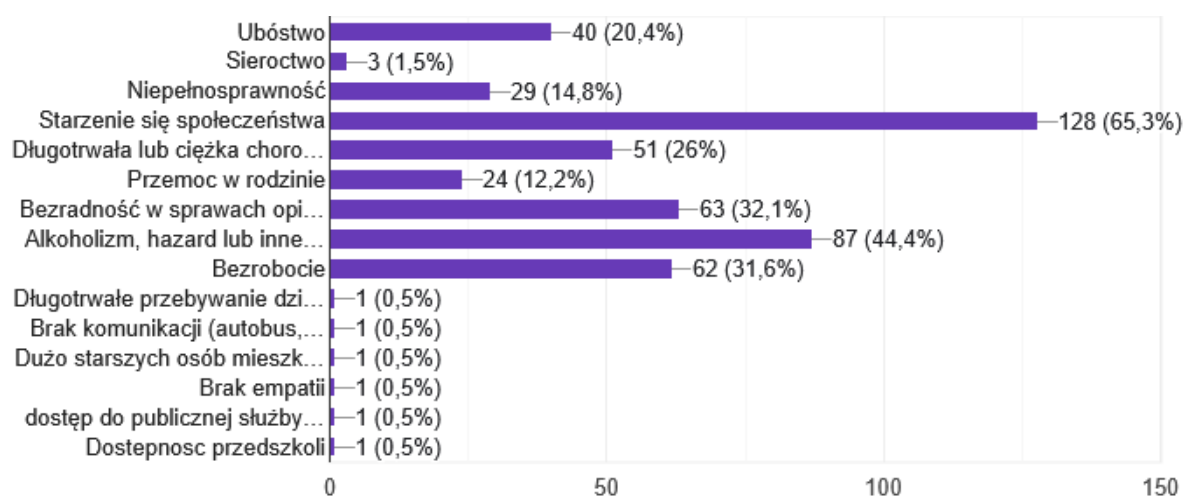
Wykres 4. Sytuacja Zawodowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Problemy społeczne stanowią istotne wyzwanie dla każdej społeczności lokalnej, niezależnie od jej wielkości czy poziomu rozwoju. W Gminie Piątница, podobnie jak w wielu innych gminach, występują zjawiska, które mogą negatywnie wpływać, na jakość życia mieszkańców oraz funkcjonowanie lokalnych instytucji. Na terenie Gminy Piątница według danych ankietowanych największym problemem społecznym jest Starzenie się społeczeństwa, co stanowi **65,3 %**, kolejnym problemem jest alkoholizm, hazard lub inne używki (**44,4 %**), bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych (**32,1%**), bezrobocie (**31,6 %**), długotrwała lub ciężka choroba (**26 %**), niepełnosprawność (**14,8 %**), przemoc w rodzinie (**12,2 %**). Wykres nr 5 przedstawia dane.

Wykres 5. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Piątница.

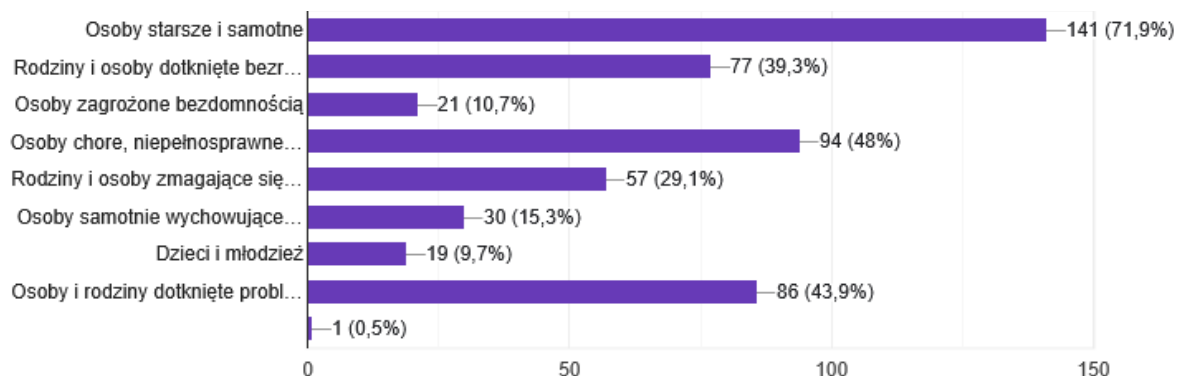

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 6 przedstawia opinie respondentów na temat grup rodzin, które ich zdaniem są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne. Wykluczenie to może wynikać z różnych czynników, takich jak trudna sytuacja materialna, bezrobocie, niepełnosprawność, uzależnienia, brak dostępu do usług publicznych czy ograniczone wsparcie instytucjonalne. Respondenci wskazywali, że najbardziej zagrożeni wykluczeniem społecznym są: osoby starsze i samotne (**71,9 %**), osoby chore, niepełnosprawne i ich rodziny (**48 %**), osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (**43,9 %**), rodziny i osoby dotknięte bezrobociem lub ubóstwem (**39,3 %**), rodziny i osoby zmagające się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi (**29,1 %**), osoby samotnie wychowujące dzieci (**15,3 %**), osoby zagrożone bezdomnością (**10,7 %**), dzieci i młodzież (**9,7 %**). Analiza tych odpowiedzi pozwala zidentyfikować grupy wymagające szczególnej uwagi ze strony samorządu oraz

instytucji pomocowych, a także może stanowić podstawę do planowania działań wspierających integrację społeczną i przeciwdziałanie marginalizacji.

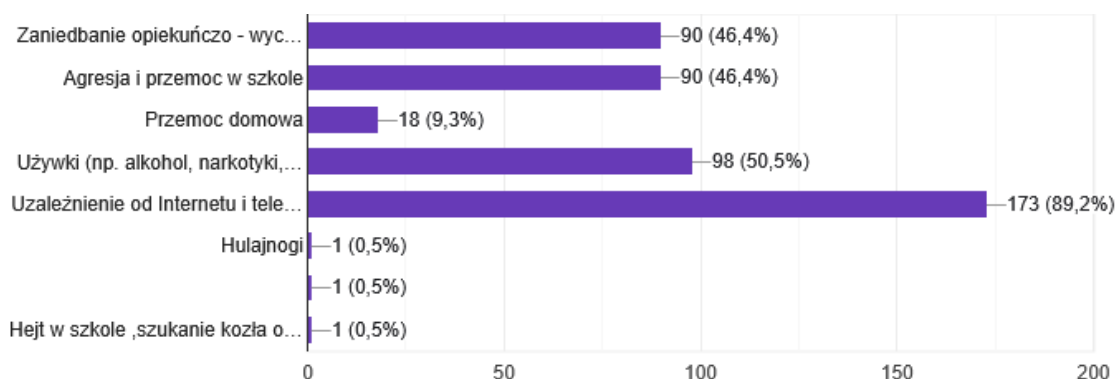
Wykres 6. Rodziny najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 7 przedstawia opinie osób badanych dotyczących negatywnych zjawisk, które odnoszą się do dzieci i młodzieży występujące najczęściej na terenie Gminy Piątница. Największa ilość respondentów (**89,2%**) uważa, że negatywnym zjawiskiem jest uzależnienie od Internetu i telefonów komórkowych, używki (np. alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy) – **50,5 %**, **46,4%** badanych uważa, że zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze ze strony opiekunów/rodziców i agresja i przemoc w szkole, przemoc domowa (**9,3%**), jedna osoba ankietowana podkreśliła, że negatywnym zjawiskiem jest cyt., „Hejt w szkole, szukanie kozła ofiarnego, przemoc psychiczna wśród rówieśników”.

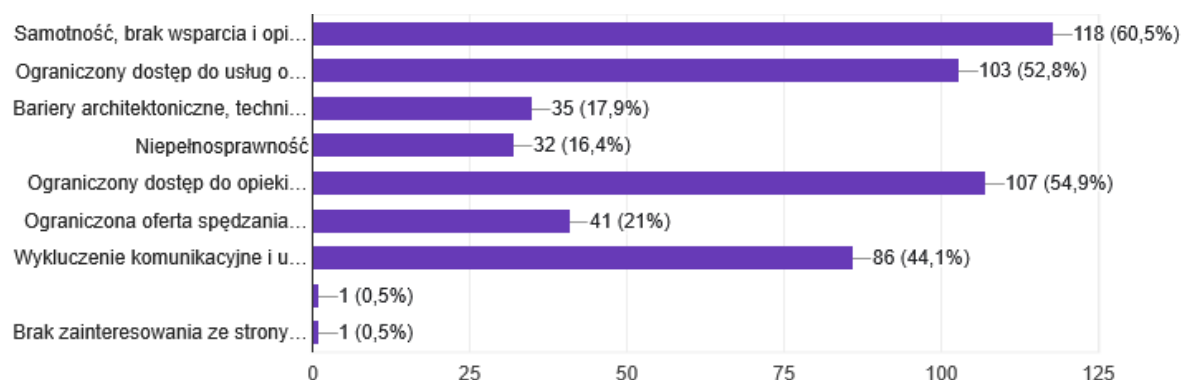
Wykres 7. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży występujące najczęściej na terenie Gminy Piątница.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 8 ukazuje, jakie problemy społeczne występujące na terenie Gminy Piątnica i dotyczą osób starszych. Najważniejszym problemem wskazanym przez respondentów jest samotność, brak wsparcia o opieki ze strony rodziny (**60,5%**), ograniczony dostęp do opieki medycznej/poradni specjalistycznej (**54,9%**), ograniczony dostęp do usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych (**52,8%**), wykluczenie komunikacyjne i utrudniony dojazd do usług na terenach wiejskich (**44,1%**), bariery architektoniczne, techniczne (**17,9%**), niepełnosprawność (**16,4%**).

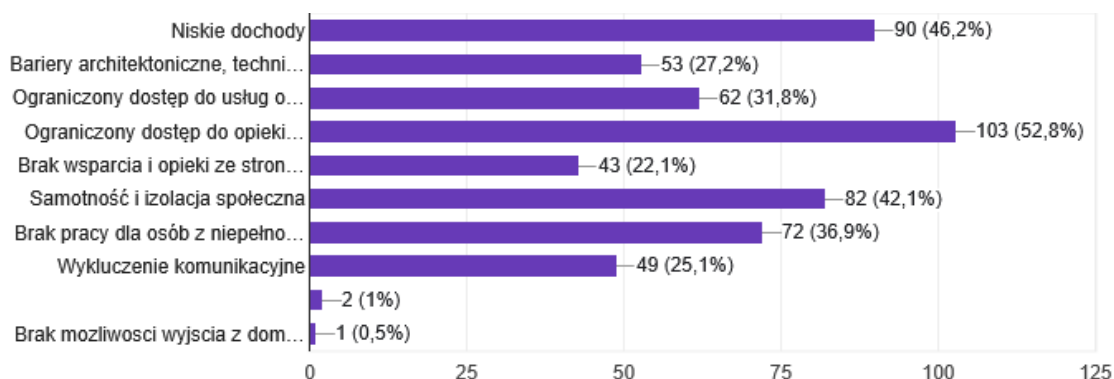
Wykres 8. Problemy społeczne dotyczące osób starszych zamieszkujących na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 9 przedstawia, jakie problemy społeczne występujące na terenie Gminy Piątnica i dotyczą osób z niepełnosprawnościami. Najważniejszym problemem wskazanym przez osoby badane jest ograniczony dostęp do opieki medycznej i rehabilitacji (**52,8%**), niskie dochody (**46,2%**), samotność i izolacja społeczna (**42,1%**), brak pracy dla osób z niepełnosprawnością (**36,9%**), ograniczony dostęp do usług opiekuńczych (**31,8%**), bariery architektoniczne, techniczne (**27,2%**), wykluczenie komunikacyjne (**25,1%**), brak wsparcia i opieki ze strony rodziny (**22,1%**). Jedna osoba ankietowana podkreśliła, że problemem społecznym dotyczącym osób z niepełnosprawnościami jest cyt. „Brak możliwości wyjścia z domu z powodu słabej jakości dróg i chodników.”

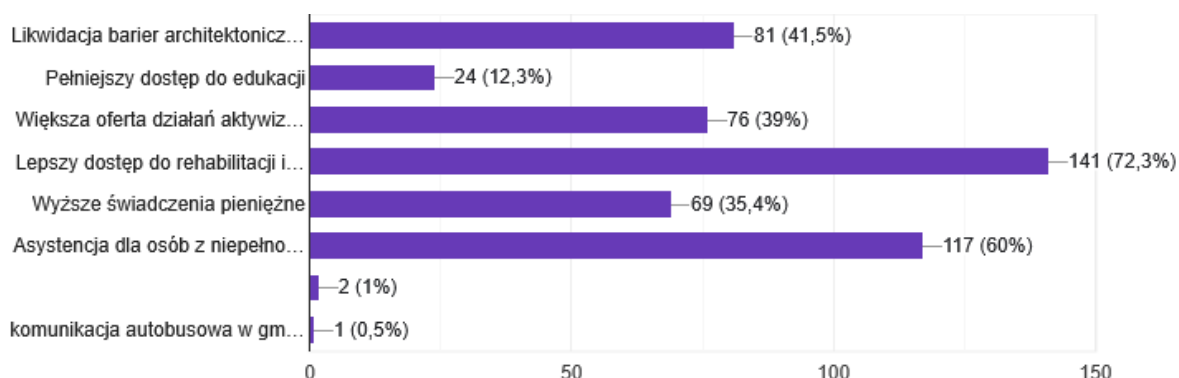
Wykres 9. Problemy społeczne dotyczące osób z niepełnosprawnościami zamieszkującymi na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 10 przedstawia zakres działań realizowanych na terenie Gminy Piątnica, które umożliwiłyby osobom z niepełnosprawnościami pełniejszy udział w życiu społecznym. Najważniejszym działaniem według respondentów jest lepszy dostęp do rehabilitacji i opieki medycznej (72,3%), Asystenta dla osób z niepełnosprawnością (60%), likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych (41,5%), większa oferta działań aktywizujących (39%), wyższe świadczenia pieniężne (35,4%), pełniejszy dostęp do edukacji (12,3%).

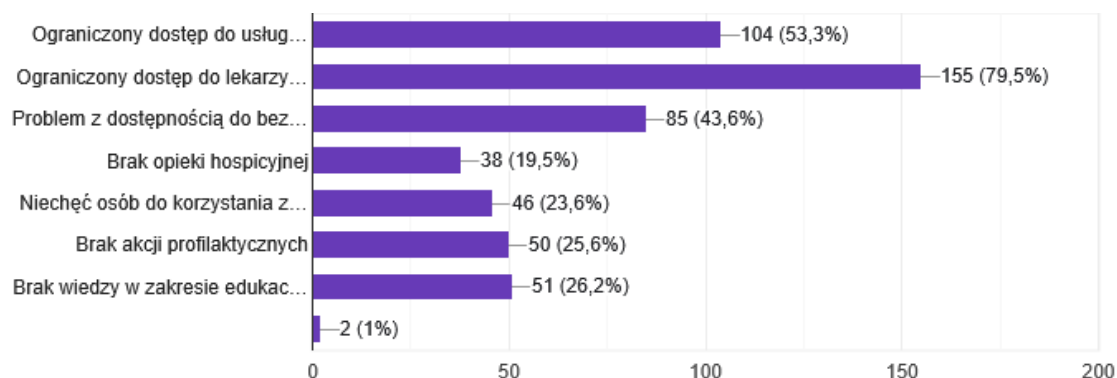
Wykres 10. Działania realizowane na terenie Gminy Piątnica umożliwiające osobom z niepełnosprawnościami pełniejszy udział w życiu społecznym.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 11 ukazuje, jakie problemy występują na terenie Gminy Piątnica w obszarze opieki zdrowotnej. Największy problem stanowi ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów/ długi okres czekania na wizyty u specjalistów (**79,5%**), ograniczony dostęp do usług medycznych (**53,3%**), problem z dostępnością do bezpłatnych wizyt domowych lekarza/pielęgniarki (**43,6%**), brak wiedzy w zakresie edukacji zdrowotnej (**26,2%**), brak akcji profilaktycznych (**25,6%**), niechęć osób do korzystania z badań profilaktycznych (**23,6%**), brak opieki hospicyjnej (**19,5%**).

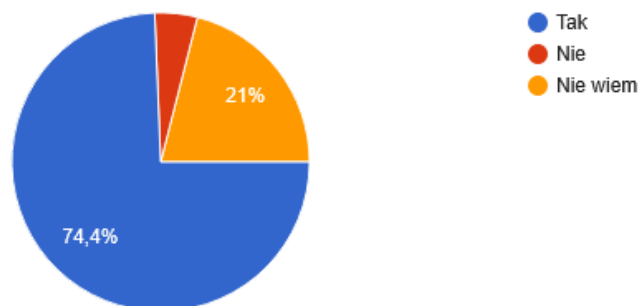
Wykres 11. Problemy występujące na terenie Gminy Piątnica w obszarze opieki zdrowotnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 12 ukazuje wyniki badań respondentów, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie, czy na terenie Gminy Piątnica występuje problem uzależnień. 74,4 % (145 Osób) uważa, że problem uzależnień na terenie Gminy Piątnica istnieje, 21 % (41 osób) udzieliło odpowiedzi – nie wiem, natomiast 4,6 % (9 osób) wybrało odpowiedź, że nie występuje.

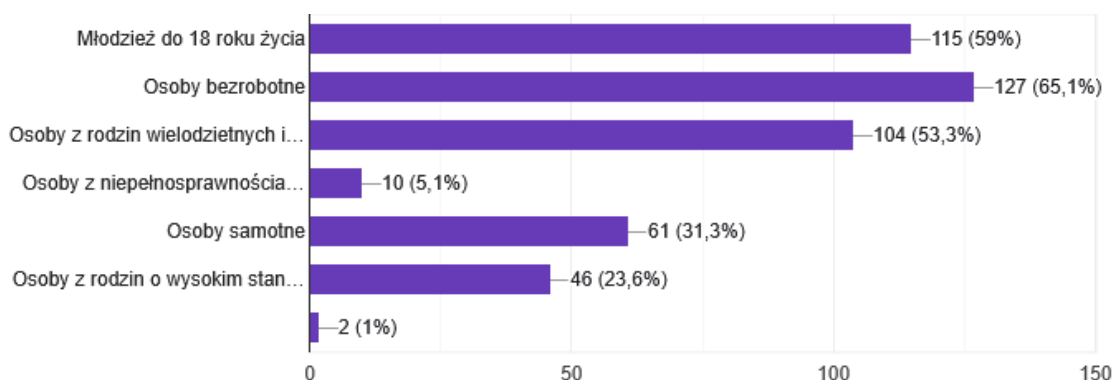
Wykres 12. Postrzeganie problemu uzależnień na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Z danych zaprezentowanych na wykresie nr 13 wynika, że określone grupy osób są szczególnie narażone na problem uzależnień. W pierwszej kolejności narażone na ryzyko uzależnień są osoby bezrobotne (**65,1%**), młodzież do 18 roku życia (**59%**), osoby z rodzin wielodzietnych i dysfunkcyjnych (**53,3%**), osoby samotne (**31,3%**), osoby z rodzin o wysokim standardzie życia (**23,6%**).

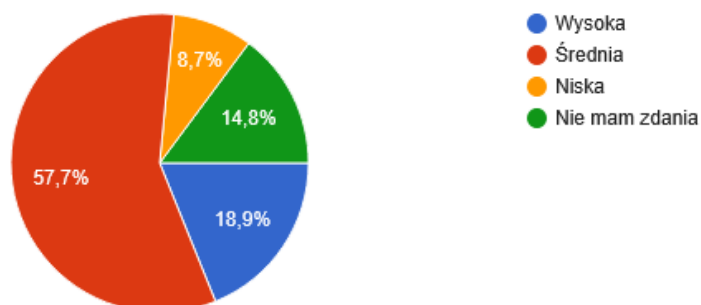
Wykres 13. Postrzeganie ryzyka uzależnień wśród różnych grup społecznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 14 ukazuje wyniki badań respondentów, którzy udzielili odpowiedzi na pytanie, jaka jest skala występowania na terenie Gminy Piątnica problemu uzależnień. Największa liczba osób badanych uważa, że jest średnia (**57,7%**) skala występowania problemu uzależnień, **18,9 %** udzieliło odpowiedzi, że jest wysoka, **14,8 %** - nie ma zdania, natomiast **8,7 %**, że niska.

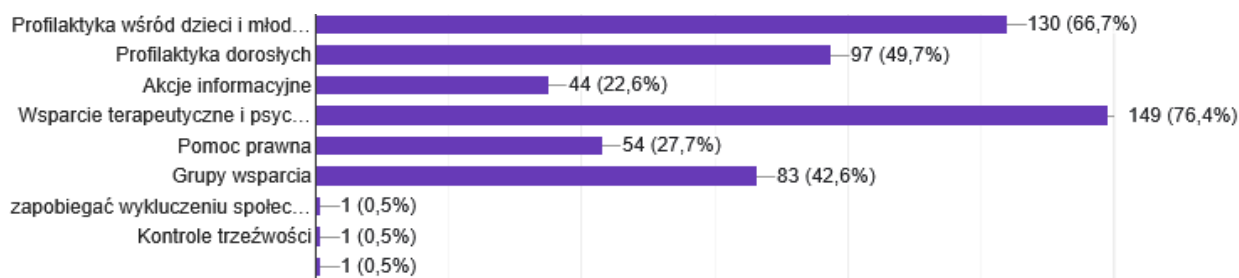
Wykres 14. Skala występowania w Gminie Piątnica problemu uzależnień.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 15 przedstawia działanie, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych oraz ich rodzin. Najważniejszym działaniem według respondentów jest wsparcie terapeutyczne i psychologiczne (**76,4%**), profilaktyka wśród dzieci i młodzieży (**66,7%**), profilaktyka dorosłych (**49,7%**), grupy wsparcia (**42,6%**), pomoc prawna (**27,7%**), akcje informacyjne (**22,6%**).

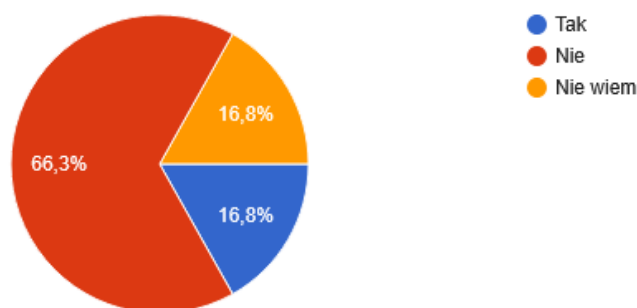
Wykres 15. Działanie, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 16 prezentuje dane dotyczące występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Piątnica. **66,3 %** Badanych uważa, że zjawisko przemocy nie występuje na terenie Gminy Piątnica, **16,8%** - uważa, że występuje oraz **16,8 %** respondentów nie wie czy zjawisko przemocy domowej występuje na terenie Gminy Piątnica.

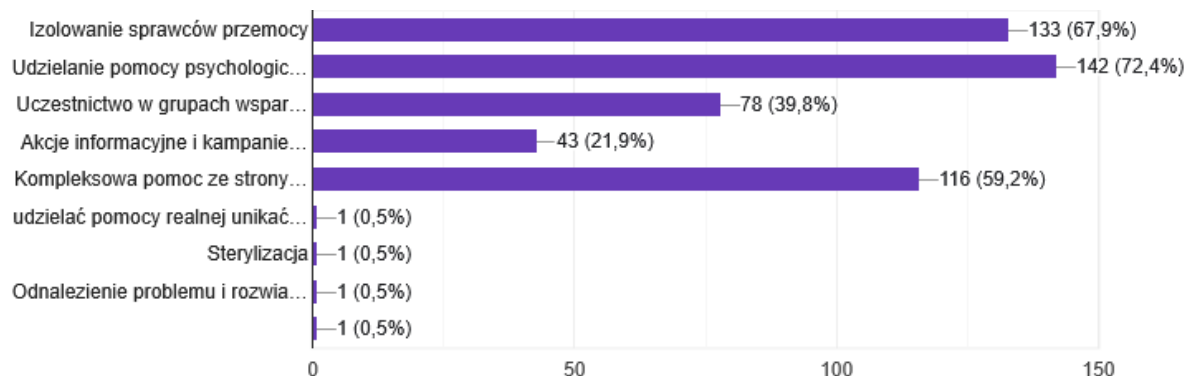
Wykres 16. Występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 17 przedstawia działania, które powinny być podejmowane na rzecz osób doświadczających przemoc domową. Najważniejszym działaniem wskazanym przez respondentów jest udzielanie pomocy psychologicznej, prawnej (**72,4%**), izolowanie sprawców przemocy (**67,9%**), kompleksowa pomoc ze strony instytucji (**59,2%**), uczestnictwo w grupach wsparcia oraz terapiach (**39,8%**), akcje informacyjne i kampanie społeczne (**21,9%**).

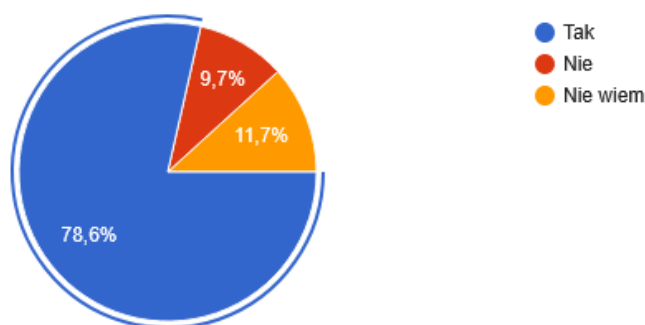
Wykres 17. Działania podejmowane na rzecz osób doświadczających przemoc domową.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 18 przedstawia dane dotyczące poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piątnica. 78,6 % Ankieterów czuje się bezpiecznie, 11,7 % zaznaczyło odpowiedź „nie wiem” oraz 9,7% zaznaczyło odpowiedź „nie”.

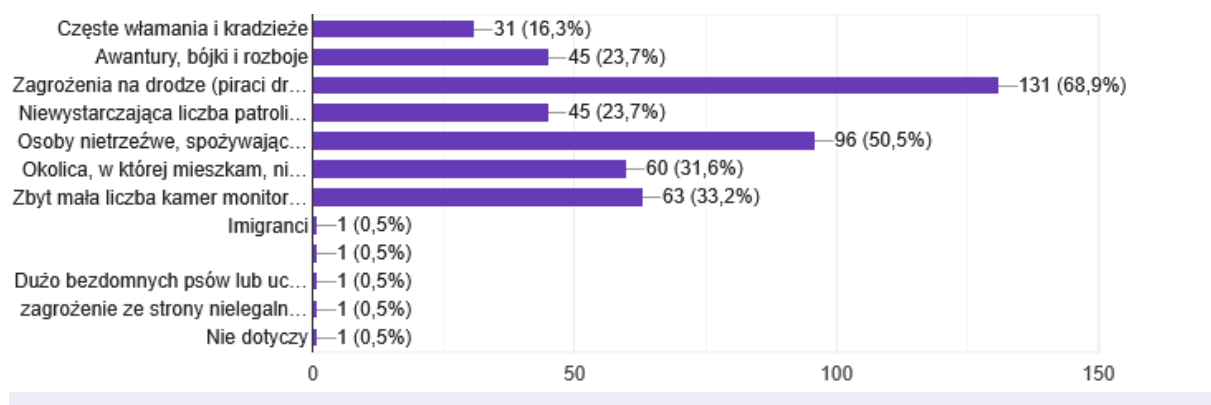
Wykres 18. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 19 ukazuje odpowiedzi ankietowych dotyczące negatywnych zjawisk i zachowań, które mają wpływ na niższe poczucie bezpieczeństwa. Najważniejsze zjawisko, które zostało wytypowane jest zagrożenie na drodze (**68,9%**), osoby nietrzeźwe spożywające alkohol w miejscach publicznych (**50,5%**), zbyt mała liczba kamer monitoringu (**33,2%**), okolica, w której mieszkam nie jest wystarczająco oświetlona (**31,6%**), awantury, bójki i rozboje oraz niewystarczająca liczba patroli policji (**23,7%**), częste włamania i kradzieże (**16,3%**).

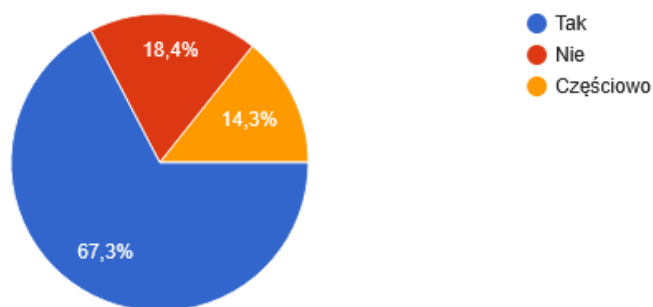
Wykres 19. Negatywne zjawiska i zachowania mające wpływ na niższe poczucie bezpieczeństwa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 20 prezentuje dane dotyczące wiedzy mieszkańców Gminy Piątnica w zakresie gdzie zgłosić się o pomoc. Zdecydowana większość respondentów (**67,3%**) wie gdzie na terenie Gminy Piątnicy szukać pomocy, wsparcia. **18,4 %** Nie wie gdzie ma się zgłosić, aby uzyskać pomocy, natomiast **14,3 %** ankietowanych częściowo wie do jakiej instytucji ma się zgłosić, aby otrzymać kompleksowe wsparcie.

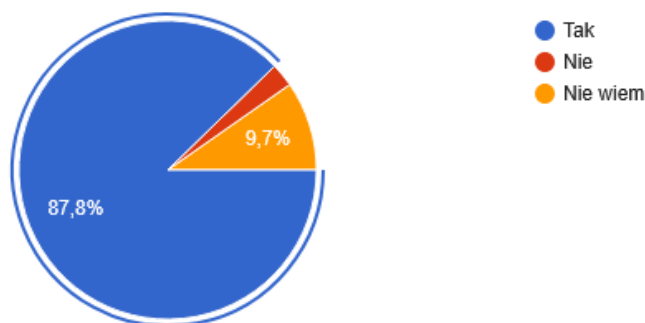
Wykres 20. Orientacja mieszkańców w zakresie pomocy społecznej na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 21 uwidacznia dane ankietowych, gdzie zdecydowana większość (**87,8%**) uważa, że istotne jest rozwijanie nowych form usług na terenie Gminy Piątnica.

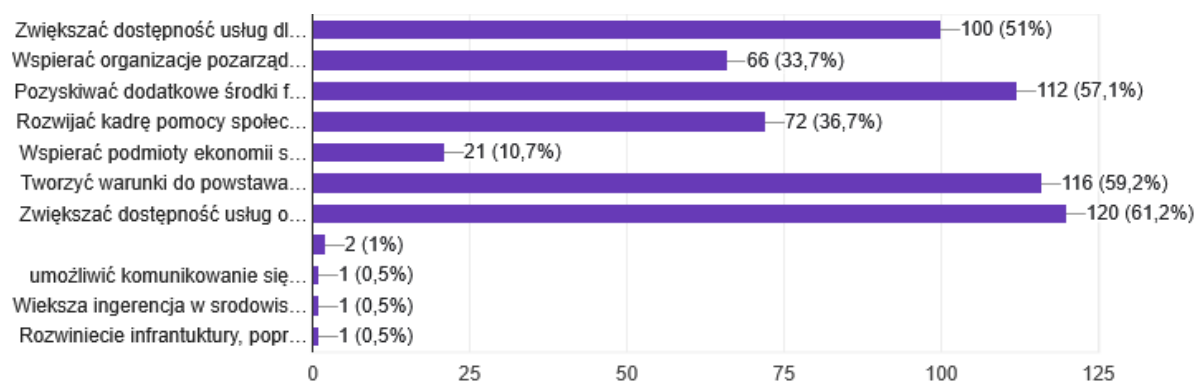
Wykres 21. Rozwijanie nowych form usług na terenie Gminy Piątnica.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

Wykres nr 22 przedstawia rekomendowane działania samorządu w zakresie ograniczenia problemów społecznych. Najważniejszym działaniem według badanych jest zwiększenie dostępność usług opiekuńczych i asystenckich dla osób potrzebujących wsparcia (**61,2%**), tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy (**59,2%**), pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na realizację zadań (**57,1%**), zwiększenie dostępności usług dla mieszkańców (**51%**), rozwianie kadry pomocy społecznej (**36,7%**), wspieranie podmioty ekonomii społecznej (**10,7%**). Dodatkowe działania, które zostały wskazane przez ankietowanych jest: tworzenie miejsc spotkań dla mieszkańców, w tym transport dla mieszkańców; większa ingerencja w środowiska mogące być patologicznymi; rozwój infrastruktury, poprawa dróg, wprowadzenie chodników z oświetleniem, powstanie tras rowerowych.

Wykres 22. Rekomendowane działania samorządu w zakresie ograniczania problemów społecznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań.

V. Cele strategiczne prognozowanych zmian oraz kierunki niezbędnych działań

Opierając się na analizie problemów społecznych dokonano sformułowania strategicznych celów polityki społecznej. Sformułowane poniżej cele strategiczne są wobec siebie równorzędne, a sposób ich uszeregowania spełnia jedynie funkcje porządkujące.

MISJA

Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości

Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i jakości usług społecznych

Cele szczegółowe

1.1	Rozszerzenie i dostosowanie oferty usług społecznych dla mieszkańców Gminy Piątek
1.2	Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej
1.3	Podnoszenie, jakości i efektywności funkcjonowania instytucji pomocy i integracji społecznej.

Kierunki działań:

1.	Rozbudowa oferty usług opiekuńczych i asystenckich w miejscu zamieszkania, kluby seniora, domy pomocy społecznej.
2.	Tworzenie punktów mobilnego wsparcia w sołectwach.
3.	Wdrożenie punktów konsultacyjnych (psycholog, prawnik) w gminie. Organizowanie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego.
4.	Poradnictwo rodzinne, wsparcie asystentów rodziny, programy profilaktyczne i wychowawcze
5.	Zwiększenie dostępności transportu do placówek medycznych i urzędów.
6.	Wzrost kompetencji i kwalifikacji kadry instytucji pomocy społecznej.
7.	Profilaktyka w obszarach społecznych i zdrowia.

Cel strategiczny 2. Wsparcie seniorów i przeciwdziałanie ich izolacji

Cele szczegółowe

2.1	Zwiększenie oferty działań aktywizujących i integrujących seniorów oraz wspierających integrację międzypokoleniową.
2.2	Dostępu do usług opiekuńczych, asystenckich i profilaktycznych w obszarze zdrowia dla osób starszych.

Kierunki działań:

1.	Rozwój miejsc aktywnego wspierania seniorów i integracji międzypokoleniowych.
2.	Rozwój zajęć aktywizujących i integracyjnych.
3.	Wsparcie w dostosowaniu mieszkań do indywidualnych potrzeb mieszkańców Gminy Piątnica, wynikających ze stanu zdrowia, niepełnosprawności itp.
4.	Rozwój gminnego transportu, np. typu „door to door”.
5.	Rozwój usług społecznych świadczonych w środowiskach.
6.	Rozwój idei wolontariatu wśród mieszkańców Gminy Piątnica w tym, wolontariatu wśród młodzieży, wolontariatu międzypokoleniowego.
7.	Wsparcie organizacji i instytucji w rozwoju działań na rzecz seniorów.

Cel strategiczny 3. Wzmocnienie rodzin i ochrona dzieci

Cele szczegółowe

3.1	Rozwój systemu wsparcia rodzin w trudnej sytuacji życiowej.
3.2	Zapobieganie przemocy i zaniedbaniom wobec dzieci młodzieży.
3.3	Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju i edukacji dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

1.	Udzielanie wsparcia rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
2.	Wspieranie mieszkańców przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w zakresie rozwiązywania problemów socjalno – bytowych.
3.	Rozwój usług opieki nad dzieckiem do lat 6 w różnych formach (przedszkola i punkty przedszkolne, żłobki).
4.	Wspieranie rozwoju różnych form mieszkalnictwa (komunalne, socjalne oraz indywidualne)
5.	Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i świetlic środowiskowych.
6.	Programy edukacji rodzicielskiej i wsparcia dla opiekunów.
7.	Rozwój działań profilaktycznych przeciwko przemocy, nałogom, uzależnieniom.
8.	Rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
9.	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, asystenci rodziny, grupy wsparcia dla rodziców, dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 4. Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami

Cele szczegółowe

4.1	Wyrównywanie szans w dostępie osób z niepełnosprawnościami do usług społecznych, edukacyjnych i zdrowotnych.
4.2	Rozwój oferty aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami.
4.3	Wzmacnianie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1.	Rozwój usług społecznych ukierunkowane dla osób z niepełnosprawnościami.
2.	Zapewnienie transportu specjalistycznego, w tym transportu „door to door”.
3.	Organizacja programów rehabilitacyjnych i aktywizujących.
4.	Wspieranie działań realizowanych przez jednostki zewnętrzne skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.
5.	Organizacja wydarzeń integracyjnych, programy wolontariatu, promocja działań na rzecz równego traktowania.

VI. Sposób realizacji Strategii jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji zadań

Planowanie strategiczne należy traktować, jako świadomy, systematyczny i ukierunkowany na przyszłość proces przygotowania i podejmowania decyzji dotyczących przyszłego rozwoju Gminy. Decyzje przyjęły postać czterech, równorzędnych celów strategicznych rozwoju Gminy Piątnica, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Wskaźniki Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątница

L.p.	Kierunki Działania	Realizatorzy	Źródło finansowania	Wskaźniki realizacji	Wartość wskaźnika	Monitorowanie
Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i jakości usług społecznych						
1.1	Rozbudowa oferty usług opiekuńczych i asystenckich w miejscu zamieszkania, kluby seniora, dzienne domy pobytu.	Urząd Gminy Piątница, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątнице, organizacje pozarządowe realizujące usługi	Budżet Gminy, środki własne OPS, dotacje z MRiPS, program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, program „Opieka 75+” Program „Senior+”, budżet gminy, fundusze UE (EFS+)	Liczba osób korzystających z usług społecznych w miejscu zamieszkania	40 osób	Analiza danych, sprawozdawczość
1.2	Tworzenie punktów mobilnego wsparcia w sołectwach.	Urząd Gminy Piątница, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątнице, Sołtysi, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy, programy MRiPS, fundusze UE (EFS+), Fundusz Sołecki, Fundusze UE, Granty NGO	Liczba utworzonych mobilnych punktów wsparcia w sołectwach Liczba sołectw objętych wsparciem mobilnym Liczba osób korzystających z mobilnych punktów wsparcia	5 min. 10 100 osób rocznie	Analiza danych, sprawozdawczość

1.3	<p>Wdrożenie punktów konsultacyjnych (psycholog, prawnik) w gminie.</p> <p>Organizowanie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego.</p>	<p>Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, zleceniobiorcy (psycholog, prawnik), szkoły podstawowe z terenu Gminy Piątnica, Organizacje pozarządowe</p>	<p>Budżet Gminy, środki własne, fundusze UE (EFS+), granty, programy MRiPS, programu rządowe</p>	<p>Liczba utworzonych punktów konsultacyjnych w gminie</p> <p>Liczba mieszkańców korzystających z porad specjalistycznych rocznie</p> <p>Liczba godzin dyżurów psychologa / prawnika miesięcznie</p>	<p>2</p> <p>200 osób</p> <p>40 h</p>	<p>Analiza danych, sprawozdawczość</p>
1.4	<p>Poradnictwo rodzinne, wsparcie asystentów rodziny, programy profilaktyczne i wychowawcze</p>	<p>OPS Piątnica, specjaliści ds. poradnictwa, asystenci rodziny, szkoły podstawowe z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne</p>	<p>Budżet Gminy, środki własne, programy MRiPS, fundusze UE. Programy rządowe, granty organizacji pozarządowych</p>	<p>Liczba rodzin korzystających z poradnictwa rodzinnego</p> <p>Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p> <p>Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych</p>	<p>50 rodzin</p> <p>30 rodzin</p> <p>10 programów</p>	<p>Analiza danych, sprawozdawczość</p>

				w szkołach i środowisku lokalnym		
				Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi	200 osób rocznie	
				Liczba szkoleń / warsztatów dla rodziców i opiekunów	10 szkoleń	
1.5	Zwiększenie dostępności transportu do placówek medycznych i urzędów.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, organizacje pozarządowe, przewoźnicy lokalni, PEFRON	Budżet Gminy, programy MRiPS, fundusze UE (EFS+), PFRON	Liczba osób korzystających rocznie z transportu do placówek medycznych i urzędów	300 osób	Analiza danych, sprawozdawczość
				Liczba kursów transportu medyczno-socjalnego miesięcznie	15 kursów	
				Liczba osób starszych i z niepełnosprawnościami objętych transportem specjalnym	100 osób	

1.6	Wzrost kompetencji i kwalifikacji kadry instytucji pomocy społecznej.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy	Budżet Gminy, Środki EFS+, Środki UE, Fundusze Rządowe, Krajowy Fundusz szkoleniowy (KFS)	Liczba pracowników OPS uczestniczących w szkoleniach rocznie Liczba zrealizowanych szkoleń specjalistycznych dla kadry Liczba pracowników posiadających certyfikaty/kwalifikacje potwierdzające rozwój kompetencji	10 osób 5 osób 5 osób	
1.7	Profilaktyka w obszarach społecznych i zdrowia.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy, Środki EFS+, Środki UE, Programy zdrowotne NFZ	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych (społecznych i zdrowotnych) Liczba mieszkańców objętych działaniami profilaktycznymi Liczba warsztatów/spotka	5 programów 300	Analiza danych, sprawozdawczość

				ń edukacyjnych w obszarze zdrowia i profilaktyki społecznej	10	
				Liczba kampanii informacyjnych (plakaty, media lokalne, internet)	3 Kampanii	
Cel strategiczny 2. Wsparcie seniorów i przeciwdziałanie ich izolacji						
2.1	Rozwój miejsc aktywnego wspierania seniorów i integracji międzypokoleniowych.	Urząd Gminy Piątnica , Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy, Środki własne, Programy Senior+ lub Aktywni +, Środki UE , Środki EFS, Fundusze sołeckie	Liczba miejsc aktywnego wsparcia dla seniorów Liczba uczestników regularnie korzystających (60+) Liczba wydarzeń międzypokoleniowych	2 placówki 150 osób 20	Analiza danych, sprawozdawczość

2.2	Rozwój zajęć aktywizujących i integracyjnych.	Urząd Gminy Piątnica , Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe	Budżet Gminy, Środki własne, Programy Senior+ lub Aktywni +, Środki UE , Środki EFS, Fundusze sołeckie	Liczba nowych cyklicznych zajęć aktywizujących dla seniorów (np. sportowych, rękodzielniczych, edukacyjnych, zdrowotnych) Liczba uczestników 60+ biorących udział w zajęciach Liczba wydarzeń integracyjnych dedykowanych seniorom (np. wieczorki taneczne, spotkania pokoleniowe, warsztaty) Liczba grup samopomocowych / kół zainteresowań powstałych w ramach działań	4 100 osób 10 2	Analiza danych, sprawozdawczość
-----	---	---	---	---	--------------------------------------	---------------------------------

2.3	Wsparcie w dostosowaniu mieszkań do indywidualnych potrzeb mieszkańców Gminy Piątnica, wynikających ze stany zdrowia, niepełnosprawności itp.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Sołectwa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży (PCPR), Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), Organizacje i fundacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami (np. Fundacja Aktywizacja, Caritas, PCK)	Budżet Gminy Piątnica, środki własne, PFRON (programy likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się) PCPR – dofinansowania indywidualne Środki UE , środki EFS+, projekty wspierające osoby z niepełnosprawnościami, Programy ministerialne	Liczba mieszkań/lokali dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami lub ograniczeniami zdrowotnymi Liczba osób objętych wsparciem (osoby z niepełnosprawnościami, seniorzy, osoby przewlekle chore) Liczba udzielonych dotacji/świadczeń na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	25 lokali 40 osób 20 dotacji	Analiza danych, sprawozdawczość
-----	---	--	--	---	--	---------------------------------

2.4	Rozwój gminnego transportu, np. typu „door to door”.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Jednostki organizacyjne Gminy Piątnica, Sołtysi, Powiat Łomżyński, PCPR w Łomży, organizacje pozarządowe. Przewoźnicy lokalni i firmy transportowe	Budżet Gminy Piątnica, Programy, PFRON, Środki UE, Środki EFS+	Liczba uruchomionych usług transportu „door to door” Liczba mieszkańców korzystających z transportu w ciągu roku (w tym osoby starsze, z niepełnosprawnościami, z ograniczeniami mobilności) Liczba kursów/wyjazdów w zrealizowanych rocznie	1 system transportu 200 osób 800	Analiza danych, sprawozdawczość
2.5	Rozwój usług społecznych świadczonych w środowiskach.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w	Budżet Gminy Piątnica, Programy rządowe: Senior+, Opieka 75+, Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, Środki UE, Środki EFS+, Środki	Liczba seniorów objętych usługami społecznymi świadczonymi w środowisku (opiekunческими, wspierającymi, asystenckimi) Liczba utworzonych miejsc	200 2	Analiza danych, sprawozdawczość

		Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe	PCPR / Powiatu PFRON (dofinansowani e usług asystenckich i opiekuńczych) Konkursy ministerialne (np. „Aktywni+”)	świadczenia usług w środowisku (np. punkty dziennego pobytu, świetlice środowiskowe, kluby seniora) Liczba godzin usług społecznych świadczonych w miejscu zamieszkania seniora (opieka domowa, wsparcie asystenta) Liczba programów profilaktycznych, kulturalnych i edukacyjnych realizowanych lokalnie dla seniorów	4500 godzin rocznie 5	
2.6	Rozwój idei wolontariatu wśród mieszkańców Gminy Piątnica w tym, wolontariatu wśród młodzieży,	Urząd Gminy Piątnica , Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy,	Budżet Gminy Piątnica, Programy ministerialne, Środki UE, Środki EFS+,	Liczba zarejestrowanych wolontariuszy w gminie (w tym młodzież i seniorzy)	80 osób	Analiza danych, sprawozdawczość

	wolontariatu międzypokoleniowego.	Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe	PCPR- środki Powiatowe	Liczba inicjatyw/projektów realizowanych przez wolontariuszy w skali roku Liczba wydarzeń międzypokoleniowych z udziałem wolontariuszy Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w ramach działań na rzecz seniorów i społeczności lokalnej	5 5 1000 godzin	
2.7	Wsparcie organizacji i instytucji w rozwoju działań na rzecz seniorów.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica,	Budżet Gminy Piątnica, Środki UE, Środki EFS+, Programy ministerialne: „Aktywni+”, „Senior+”, „Dostępność+” - PFRON	Liczba organizacji i instytucji wspieranych w działaniach na rzecz seniorów Liczba inicjatyw/projektów	5 10	Analiza danych, sprawozdawczość

		Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej	(projekty dla osób starszych i z niepełnosprawnościami) - Programy powiatowe i wojewódzkie (granty, konkursy)	realizowanych dzięki wsparciu Liczba szkoleń/podnoszenia kompetencji kadry instytucji i organizacji Liczba seniorów objętych działaniami instytucji/organizacji	10 200	
Cel strategiczny 3. Wzmocnienie rodzin i ochrona dzieci						
3.1	Udzielanie wsparcia rodzinom i osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Urząd Gminy Piątnica, Asystenci rodziny, pracownicy socjalni Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, Szkoły z terenu	Budżet Gminy Piątnica, Środki własne (fundusze celowe), Programy rządowe m.in. „Asystent Rodziny”, „Posiłek w szkole i w domu” Środki UE, Środki EFS+, PFRON (jeśli w rodzinach są osoby z niepełnosprawnościami)	Liczba rodzin objętych wsparciem w skali roku Liczba osób indywidualnych korzystających ze wsparcia (np. psychologicznego, materialnego, prawnego) Liczba działań/projektów/procedur pomocowych uruchomionych	100 200 5	Analiza danych, sprawozdawczość

		Gminy Piątnica, świetlice wiejskie (zajęcia i działania wspierające integrację), Organizacje lokalne i parafie (pomoc charytatywna), PCPR w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży (sprawy rodzinne i opiekuńcze), Kuratorzy Sądowi, Policja, organizacje pozarządowe, Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej		w gminie Liczba asystentów rodziny/koordynatorów wspierających rodziny Liczba interwencji kryzysowych	2 25	
3.2	Wspieranie mieszkańców przez pracowników socjalnych i asystenta rodziny w zakresie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Urząd Gminy Piątnica, sołtysi, Radni Gminy	Budżet Gminy Piątnica, Środki własne, Programy rządowe m.in. „Asystent Rodziny,	Liczba mieszkańców objętych wsparciem pracowników socjalnych i asystenta	200	Analiza danych, sprawozdawczość

	rozwiązywania problemów socjalno – bytowych.	Piątnica, Szkoły z terenu Gminy Piątnica, PCPR w Łomży, Policja, Kuratorzy Sądowi, organizacje pozarządowe, Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej	Środki UE, Środki EFS+,	rodziny Liczba rodzin objętych planem pomocy lub wsparciem socjalnym Liczba indywidualnych interwencji socjalnych (np. pomoc w uzyskaniu świadczeń, wsparcie w kryzysie) Liczba spotkań, wizyt domowych i konsultacji przeprowadzonych przez pracowników socjalnych	150 250 500	
3.3	Rozwój usług opieki nad dzieckiem do lat 6 w różnych formach (przedszkola i punkty przedszkolne, żłobki).	Urząd Gminy Piątnica, Szkoły z terenu Gminy Piątnica	Budżet Gminy Piątnica, Programy rządowe min.: „Maluch+”, „Dobry Start”, Środki UE , Środki EFS+	Liczba dzieci objętych opieką w wieku 0–6 lat Liczba godzin zajęć dydaktyczno-opiekuńczych	300 dzieci 15 000 godzin	Analiza danych, sprawozdawczość

				realizowanych w placówkach		
3.4	Wspieranie rozwoju różnych form mieszkalnictwa (komunalne, socjalne oraz indywidualne)	Urząd Gminy Piątnica, Sołectwa i rady sołectkie, jednostki planowania przestrzennego i inwestycji, organizacje pozarządowe, PUP w Łomży	Budżet Gminy Piątnica (inwestycje komunalne, remonty mieszkań) Środki UE, Środki EFS+ – mieszkalnictwo społeczne i inwestycje, Programy rządowe: „Mieszkanie+”, „Program wsparcia mieszkań komunalnych i socjalnych”, Kredyty i pożyczki preferencyjne dla inwestorów indywidualnych	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych dostępnych dla mieszkańców Liczba nowych mieszkań wybudowanych lub wyremontowanych w ramach programów gminnych Liczba rodzin i osób korzystających z mieszkań komunalnych Liczba działań wspierających rozwój mieszkalnictwa indywidualnego (np. dotacje, wsparcie inwestycyjne)	20 mieszkań 25 nowych mieszkań 50 rodzin 5	Analiza danych, sprawozdawczość
3.5	Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i świetlic środowiskowych.	Urząd Gminy Piątnica, Szkoły z terenu Gminy Piątnica	Budżet Gminy Piątnica, Programy ministerialne,	Liczba nowych zajęć pozalekcyjnych uruchomionych	10	Analiza danych, sprawozdawczość

		(nauczyciele, pedagodzy) Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy i świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, OSP z terenu Gminy Piątnica i sołectwa, PCPR w Łomży	Środki UE, Środki EFS+	w szkołach i świetlicach Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach Liczba godzin zajęć realizowanych w świetlicach środowiskowych Liczba programów tematycznych (artystycznych, sportowych, edukacyjnych, profilaktycznych)	90 dzieci 2000 godzin 5 programów	
3.6	Programy edukacji rodzicielskiej i wsparcia dla opiekunów.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica (nauczyciele, pedagodzy) Biblioteka	Budżet Gminy Piątnica, Programy ministerialne, Środki UE, Środki EFS+	Liczba przeprowadzonych programów edukacji rodzicielskiej i wsparcia dla opiekunów Liczba uczestników programów (rodzice,	5 100 osób	Analiza danych, sprawozdawczość

		Publiczna Gmina Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy i świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, PCPR w Łomży, Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej		opiekunowie prawni) Liczba godzin szkoleń, warsztatów i konsultacji Liczba rodzin objętych indywidualnym wsparciem lub poradnictwem	150 godzin 50 rodzin	
3.7	Rozwój działań profilaktycznych przeciwko przemocy, nałogom, uzależnieniom.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Szkoły z terenu Gminy Piątnica (nauczyciele, pedagodzy) Biblioteka Publiczna Gminy	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+, Programy rządowe: „Program przeciwdziałania przemocy domowej”, „Profilaktyka uzależnień w szkołach”, PCPR / środki powiatowe	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych (warsztaty, spotkania, kampanie edukacyjne) Liczba uczestników działań profilaktycznych (dzieci, młodzież,	8 działań 150 osób	Analiza danych, sprawozdawczość

		Piątnica, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy i świetlice wiejskie, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia , Fundacje, PCPR w Łomży, Sołectwa, Policja,		rodzice, seniorzy) Liczba szkół, placówek i środowisk lokalnych objętych programami Liczba osób skierowanych do poradnictwa, terapii lub wsparcia specjalistyczneg o	6 50 osób	
3.8	Rozwój współpracy z instytucjami i organizacjami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Pracownicy socjalni i asystenci rodziny , Sołectwa, Policja i Komenda Miejska Policji w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+, Programy rządowe: „Program przeciwdziałani a przemocy domowej”, PCPR / środki powiatowe	Liczba wspólnych inicjatyw, szkoleń i kampanii edukacyjnych dotyczących przeciwdziałani a przemocy Liczba osób uczestniczących w programach wsparcia ofiar przemocy Liczba spotkań i konsultacji	8 100 osób 6	Analiza danych, sprawozdawczość

		Rodzinie w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży i kuratorzy sądowi, Organizacje pozarządowe i fundacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy, szkoły z terenu Gminy Piątnica		międzyinstytucjonalnych		
3.9	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, asystenci rodziny, grupy wsparcia dla rodziców, dzieci i młodzieży.	Urząd Gminy Piątnica, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Pracownicy socjalni i asystenci rodziny, szkoły z terenu Gminy Piątnica, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+, Programy rządowe	Liczba udzielonych porad psychologicznych, pedagogicznych i prawnych Liczba rodzin, dzieci i młodzieży korzystających z poradnictwa i wsparcia Liczba asystentów rodziny świadczących wsparcie	200 porad 150 rodzin 2	Analiza danych, sprawozdawczość

Cel strategiczny 4. Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami						
4.1	Rozwój usług społecznych ukierunkowane dla osób z niepełnosprawnościami.	Urząd Gminy Piątnicy, Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy, Organizacje pozarządowe działające lokalnie na rzecz osób z niepełnosprawnościami, Placówki edukacyjne wspierające dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, PCPR w Łomży, PEFRON, Organizacje pozarządowe i fundacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+, Programy ministerialne, PCPR / środki powiatowe	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych usługami społecznymi Liczba różnych form wsparcia dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami (terapia, opieka, zajęcia integracyjne) Liczba godzin wsparcia świadczonego w skali roku	70 osób 5 2000 godzin	Analiza danych, sprawozdawczość
4.2	Zapewnienie transportu specjalistycznego, w tym transportu „door to door”.	Urząd Gminy Piątnicy, Ośrodek Pomocy	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+,	Liczba osób korzystających z transportu	200	Analiza danych, sprawozdawczość

		Spółecznej w Piątnicy , Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – wsparcie w organizacji transportu osób niepełnosprawnych, Organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami, Fundacje i stowarzyszenia lokalne wspierające mobilność osób starszych i niepełnosprawnych	Programy ministerialne, PCPR / środki powiatowe	specjalistycznego Liczba kursów transportowych zrealizowanych w skali roku Liczba godzin świadczenia usług transportowych	800 2000 godzin	
4.3	Organizacja programów rehabilitacyjnych i aktywizujących.	Urząd Gminy Piątnicy , Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy , organizacje pozarządowe,	Budżet Gminy Piątnica, środki UE, środki EFS+, granty, konkursy ministerialne, PEFRON,	Liczba zorganizowanych programów rehabilitacyjnych (np. zajęcia fizjoterapeutyczne, terapeutyczne	2	Analiza danych, sprawozdawczość

		PCPR w Łomży, szkoły z terenu Gminy Piątnica		Liczba uczestników programów aktywizacyjnych	30 osób	
4.4	Wspieranie działań realizowanych przez jednostki zewnętrzne skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.	Urząd Gminy Piątnicy , Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy , organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje), PCPR w Łomży,	Budżet Gminy Piątnica, Środki własne, Środki UE, środki własne organizacji pozarządowych, programy rządowe	Liczba wspartych projektów i inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami Liczba uczestników działań zrealizowanych przez jednostki zewnętrzne Liczba kampanii informacyjnych i edukacyjnych prowadzonych we współpracy z jednostkami zewnętrznymi	2 50 osób 1 kampania	Analiza danych, sprawozdawczość
4.5	Organizacja wydarzeń integracyjnych, programy wolontariatu, promocja	Urząd Gminy Piątnicy , Ośrodek Pomocy	Budżet Gminy Piątnica, Środki własne, Środki UE, programy	Liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych	3	Analiza danych, sprawozdawczość

	działań na rzecz równego traktowania.	Społecznej w Piątnicy, Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy, organizacje pozarządowe, szkoły z terenu Gminy Piątnica, media lokalne, parafie,	ministerialne, granty konkursy,	Liczba wolontariuszy zaangażowanych w działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami Liczba kampanii i akcji promujących równe traktowani Liczba uczestników wydarzeń integracyjnych	20 osób 1 kampania 100 osób	
--	---------------------------------------	--	---------------------------------	---	---	--

VII. Monitoring

Monitoring to stały element procesu planowania i realizacji Strategii, w którym wyznaczone jednostki organizacyjne gminy w określonych okresach przedstawiają sprawozdanie z realizacji zaplanowanych celów. Przyjmuje się 1 rok kalendarzowy, jako podstawowy okres oceny stopnia realizacji strategii.

Cele strategiczne będą podlegały ocenie na podstawie informacji sprawozdawczej z oceny zasobów pomocy społecznej sporządzanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej do dnia 30 kwietnia każdego roku kalendarzowego. Założono, że strategia realizowana będzie poprzez programy gminne i powiatowe zawierające kierunki zmian. Są to:

1. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
2. Powiatowy program ochrony zdrowia psychicznego.
3. Program współpracy Gminy Piątek z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami.
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
5. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.
6. Gminny Program Wspierania Rodziny.
7. Strategia Rozwoju Gminy Piątek.

VIII. Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątница na lat 2026 – 2030 jest dokumentem uwzględniającym programy i projekty, które zostały przyjęte do realizacji bądź będą przyjęte w późniejszym terminie. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym. Jej opracowanie posłużyć ma lepszej, bardziej skutecznej, efektywniejszej realizacji działań na rzecz społeczności lokalnej Gminy Piątница.

Propozycje projektów zawarte w strategii pozwalają na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, często marginalizowanych i wykluczonych ze społeczeństwa. Strategia proponuje wdrożenie partnerstwa lokalnego między różnorodnymi partnerami społecznymi. Stwarza to szansę na ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych jak: patologie, ubóstwo czy długoterminowe bezrobocie.

Od realizacji powyższych założeń i determinacji w procesie wdrażania Gminnej Strategii zależeć będzie jej efektywność w rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Gminy Piątница.

SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1. Sołectwa i liczba ludności w Gminie Piątnica stan na 31 grudnia 2024 r.....	6
Tabela 2. Liczba dzieci w oddziałach przedszkolnych/przedszkolach oraz liczba uczniów w szkołach z terenu Gminy Piątnica	9
Tabela 3. Dane o beneficjentach pomocy i wsparcia w Gminie Piątnica (2024).....	12
Tabela 4. Główne powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom (2024).....	13
Tabela 5. Podstawowe formy pomocy społecznej i ich realizacja (2024).	13
Tabela 6. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy według wybranych działów klasyfikacji budżetowej (2024).	14
Tabela 7. Dynamika liczby beneficjentów pomocy społecznej (2022–2024).....	15
Tabela 8. Porównanie kwot świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (2022–2024).	16
Tabela 9. Dynamika wydatków w działach polityki społecznej (2023–2024).....	17
Tabela 10. Zmiany w średniej liczbie rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych (2022–2024).....	18
Tabela 11. Wypożyczenia księgozbioru w ciągu 2024 roku.....	19
Tabela 12. Wypożyczenia i odwiedziny w bibliotece i w czytelnicy w 2024 r.	19
Tabela 13. Wykaz jednostek OSP.	27
Tabela 14. Wykaz jednostek z terenu Gminy Piątnica wyjeżdżających do zdarzeń.....	28
Tabela 15. Udział w zdarzeniach jednostek OSP spoza KSRG.	28
Tabela 16. Wskaźniki Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątnica ...	47
Rysunek 1. Ćwiczenia na obiekcie OSM Piątnica. Od lewej: OSP Dobrzyjałowo, OSP Jeziorko, OSP Piątnica x2, OSP Drozdowo.	26
Wykres 1. Płeć.....	30
Wykres 2. Wiek.....	30
Wykres 3. Wykształcenie.	31
Wykres 4. Sytuacja Zawodowa.	31
Wykres 5. Problemy społeczne występujące na terenie Gminy Piątnica.	32
Wykres 6. Rodziny najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym.	33
Wykres 7. Negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży występujące najczęściej na terenie Gminy Piątnica.	33
Wykres 8. Problemy społeczne dotyczące osób starszych zamieszkujących na terenie Gminy Piątnica.	34
Wykres 9. Problemy społeczne dotyczące osób z niepełnosprawnościami zamieszkującymi na terenie Gminy Piątnica.	35
Wykres 10. Działania realizowane na terenie Gminy Piątnica umożliwiające osobom z niepełnosprawnościami pełniejszy udział w życiu społecznym.....	35

Wykres 11. Problemy występujące na terenie Gminy Piątnica w obszarze opieki zdrowotnej.	36
Wykres 12. Postrzeganie problemu uzależnień na terenie Gminy Piątnica.	36
Wykres 13. Postrzeganie ryzyka uzależnień wśród różnych grup społecznych.	37
Wykres 14. Skala występowania w Gminie Piątnica problemu uzależnień.	37
Wykres 15. Działanie, jakie powinny być podejmowane na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.	38
Wykres 16. Występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Piątnica.	38
Wykres 17. Działania podejmowane na rzecz osób doświadczających przemoc domową.	39
Wykres 18. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piątnica.	39
Wykres 19. Negatywne zjawiska i zachowania mające wpływ na niższe poczucie bezpieczeństwa.	40
Wykres 20. Orientacja mieszkańców w zakresie pomocy społecznej na terenie Gminy Piątnica.	40
Wykres 21. Rozwijanie nowych form usług na terenie Gminy Piątnica.	41
Wykres 22. Rekomendowane działania samorządu w zakresie ograniczania problemów społecznych.	41

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 i 1302) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Poprzednia Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątница uchwalona była na lata 2021 - 2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątница na lata 2026 - 2030 wyznacza cele strategiczne i działania, których osiągnięcie w znaczący sposób może przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu polityki społecznej, stanowi, zatem podstawę do realizacji działań, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców naszej gminy w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej.

Z tych względów podjęcie uchwały uznaje się za celowe i zasadne.